

Ajuntament
de Barcelona

INFORME SERVEIS MUNICIPALS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

2011

2012 (1 de gener a 30 de juny)

Barcelona, novembre 2012

Regidoria de Dona i Drets Civils

Plaça Sant Jaume, s/n, 2a. planta

Edifici Nou

08002 Barcelona

T. 934 027 190

T. 934 012 203

donaidretscivils@bcn.cat

www.bcn.cat

Contingut

Presentació.....	6
Criteris estratègics d'actuació	7
Serveis socials municipals que intervenen en situacions de violència masclista.....	9
Aspectes clau dels serveis a destacar l'any 2012	10
Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)	12
Descripció del servei i principals dades	12
Atenció individual	14
Usos individuals dels PIAD	15
Principals demandes de les dones des de 2007 a 2011.....	16
Principals temes treballats.....	17
Derivacions a altres serveis.....	18
Atenció Grupal	19
Intervenció comunitària.....	20
Sensibilització: actes i participants	20
Xarxes de participació en els districtes.....	21
Relació amb professionals	22
Equip d'Atenció a les Dones (EAD).....	23
Descripció del servei i principals dades	23
Dones ateses	24
Vies d'accés a l'EAD.....	25
Dades d'assoliment d'objectius en el moment de la baixa	26
Nivell d'estudis de les dones ateses.....	26
Situació laboral de les dones ateses	27
Nivell d'ingressos de les dones ateses	27
Procedència de les dones ateses	28
Convivència	29
Persona que exerceix la violència contra les dones ateses a l'EAD	30
Denúncies, ordres de protecció i servei de teleassistència mòbil	30
Intervenció grupal amb dones a l'EAD.....	31
Assessorament a professionals de diferents serveis i institucions	32
Recursos d'acolliment per a dones maltractades i per als seus fills i per a les seves filles.....	33
Acolliment d'urgència	33

Acolliment de llarga estada.....	35
ATENPRO (teleassistència mòbil per violència de gènere)	39
Recursos d'atenció a la infància i a l'adolescència que viu violència masclista.....	41
Descripció del servei i model d'intervenció en infants i adolescents	41
Principals dades	41
Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH).....	43
Descripció del servei i principals dades	43
Principals dades i comparativa	44
Tractament grupal	46
Procedència de les demandes al servei	47
Perfil dels homes atesos el 2011.....	48
Edat dels homes atesos al SAH	48
Nivell d'estudis dels homes atesos al SAH.....	48
Situació laboral dels homes atesos al SAH	49
Nacionalitat dels homes atesos al SAH.....	49
Estat civil dels homes atesos al SAH	50
Convivència dels homes atesos al SAH.....	50
Dades psiquiàtriques dels homes atesos al SAH i consum de substàncies tòxiques	51
Violència que han exercit.....	51
Tipus de violència exercida.....	51
Temps de durada de la violència exercida.....	52
Situació judicial dels homes atesos al SAH	54
Projecte de prevenció <i>Canviem-ho. Homes per l'equitat de gènere</i>	55
Descripció del servei i principals dades	55
Accions de sensibilització, formació i aprofundiment	57
Les línies temàtiques i objectius desenvolupats el 2011	57
Les línies temàtiques i objectius desenvolupats el primer semestre de 2012	58
Aprofundiment del Projecte	58
<i>Paranys de l'amor</i> , tallers de prevenció de relacions abusives per a adolescents i joves	59
Descripció del servei i principals dades	59
Tallers realitzats	59
Distribució dels i les participants	60
Distribució per centres i districtes	61
Distribució per línies educatives	62

Enfortiment dels serveis socials bàsics per a la millora de detecció i de l'atenció en situacions de violència masclista	63
Precedents	63
Dades de 2012	63
<i>Circuit Barcelona contra la violència vers les dones</i>	65
Descripció del servei i principals dades	65
Comissió tècnica de coordinació.....	66
Els Circuits territorials de districte	69
Accions formatives als circuits territorials	71
<i>Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones</i>	72
Descripció del servei i principals dades	72
Catàleg d'activitats per a la sensibilització i la prevenció	73
Dia Internacional per a l'eliminació de la Violència vers les Dones i Premi 25 de novembre	75
Balanç 2011, objectius 2012 i nous objectius 2013	77
Evolució del pressupostos 2009-2012.....	85

Presentació

La ciutat de Barcelona ha fet els darrers onze anys una aposta ferma en l'abordatge de la lluita contra la violència vers les dones. El Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el 26 d'octubre el [Pla Municipal per a la Igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes \(2012-2015\)](#) que esdevé una eina de treball en establir els objectius, la planificació i desenvolupament d'actuacions d'atenció especialitzada, prevenció i sensibilització, així com de coordinació interinstitucional, per fer de Barcelona una ciutat lliure de violència vers les dones.

L'Eix 7 del Pla que porta per títol *Abordatge integral contra la violència masclista i la lluita contra l'exploració sexual*, marca com a objectiu general millorar les intervencions per eradicar la violència masclista en totes les seves manifestacions des de la intervenció integral, reforçant l'estructura i model de prevenció i atenció. Els objectius específics de l'eix 7 són:

1. Dur a terme estratègies de sensibilització ciutadana front la problemàtica de la violència masclista.
2. Realitzar estratègies d'apoderament dels diferents col·lectius de dones per facilitar la identificació i detecció precoç de la violència masclista.
3. Potenciar la informació a la ciutadania, especialment a les dones, de la xarxa de recursos i serveis existents.
4. Definir noves actuacions de sensibilització i prevenció adreçades, primordialment, a la població infantil i adolescent emmarcades tant en l'educació formal, com en la no formal i la informal.
5. Incrementar les accions de suport, formatives i de capacitat adreçades a tot el personal municipal, i agents socials que intervenen en l'abordatge de la violència masclista.
6. Ampliar i potenciar l'atenció a dones, infants i adolescents en situacions de violència masclista.
7. Millorar l'atenció proporcionada pels serveis socials municipals generalistes i pels serveis d'altres dispositius, a dones, infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista.
8. Potenciar el Servei d'Atenció a Homes (SAH) com a espai d'informació, assessorament i tractament a homes que volen canviar la seva manera de relacionar-se, tot allunyant-se de les conductes violentes.
9. Potenciar el *Circuit Barcelona contra la violència* com a organisme de coordinació, col·laboració i cooperació interinstitucional.
10. Continuar impulsant l'*Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència*.
11. Aprofundir en estratègies de col·laboració, cooperació i complementarietat amb altres àmbits municipals i d'altres institucions públiques relacionades amb l'abordatge del fenomen.
12. Convertir la informació i l'experiència en coneixement per tal de poder planificar estratègies que tinguin un veritable impacte sobre la realitat.

Aquest document és l'informe de balanç de la tasca portada a terme durant l'any 2011 i el primer semestre de 2012 pels serveis i els recursos existents a la ciutat en matèria de violència masclista, adscrits a la Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona, així com de les xarxes, institucionals i cíviques, existents a la ciutat.

Criteris estratègics d'actuació

L'abordatge de la violència envers les dones des d'una perspectiva estructural

L'Ajuntament de Barcelona ha optat per realitzar un abordatge de la violència envers les dones partint de la premissa que es tracta d'un fenomen estructural. Així, ha entès que aquesta violència adopta múltiples formes que requereixen de respostes específiques i diverses, però que tenen un denominador comú: la violència contra les dones està profundament arrelada a les estructures socials, i si no s'incideix sobre aquestes, la violència no desapareixerà.

La transversalitat, la coordinació i la cooperació interinstitucional i interdepartamental

Les actuacions davant la violència exercida contra les dones han de contemplar la multifactorialitat de les causes que generen aquest greu problema social i, per tant, cal un treball coordinat i transversal entre les diferents àrees i institucions¹, tot potenciant i dissenyant estratègies específiques i espais de treball conjunt que permetin el treball en xarxa, per tal de fer efectiu aquest criteri.

La integralitat

Atès que la violència contra les dones és un fenomen estructural, es precisa d'una resposta integral que impliqui tots els sistemes (serveis socials, salut, cossos de seguretat, Justícia, educació, cultural, treball, habitatge, etc.) i que, a més, actuï coordinadament. Així, doncs, des dels diferents serveis i recursos es planteja la creació, regulació, aplicació efectiva i generalitzada i avaluació dels protocols integrals d'intervenció en totes les seves fases.

La participació i la coresponsabilització

La participació ciutadana i el consens dels grups de dones que componen el teixit social femení de Barcelona, així com la coresponsabilització de tots els actors implicats, constitueixen factors bàsics per aconseguir l'èxit d'aquests serveis i recursos i un dels principals motors que ha de permetre gestionar-lo i avaluar-lo.

En aquest sentit ha estat imprescindible comptar amb el bagatge acumulat pel moviment de dones, a través del Consell Municipal de les Dones de Barcelona, que ha estat pioner en el treball d'abordatge a dones en situacions de violència. Finalment també s'ha estimat oportú incorporar persones expertes en diferents disciplines.

Per altra banda també es fa necessària la complicitat i el suport d'altres entitats que promouen la igualtat de les dones i que es comprometen amb la lluita per a l'eradicació de la violència masclista.

---

¹ Destaca la signatura durant el 2011 d'un contracte programa entre l'Institut Català de les Dones i l'Ajuntament de Barcelona pel suport econòmic pels PIAD (46.0000 €).

L'accessibilitat i la proximitat en les intervencions contra la violència vers les dones, tot contemplant la diversitat dels col·lectius femenins de Barcelona

És imprescindible contemplar la diversitat i especificitat dels diferents col·lectius femenins que viuen a Barcelona: dones grans, adultes i joves; amb diferents opcions sexuals; amb nivells socioeconòmics diversos; amb estats de salut específics (amb discapacitats, problemes mentals, malalties infeccioses, etc.); dones provinents d'altres cultures; dones en situació d'exclusió social. Per tant, cal dissenyar serveis capaços de respondre a les diferents necessitats i d'adaptar-se a aquestes diverses realitats. Així mateix, la proximitat en el territori és una primera forma de facilitar aquesta accessibilitat i adaptació de la resposta a les diferents realitats socials i culturals.

La qualitat de la resposta

Es fa necessari oferir respostes integrals, des d'una perspectiva transdisciplinària, a les dones que pateixen violència, de forma àgil, ràpida, propera i coordinada, que evitin la revictimització o victimització secundària que comporta anar de recurs en recurs per obtenir només respostes parcials als problemes plantejats i que tingui una especificitat que garanteixi una intervenció adequada a les problemàtiques que plantegen les dones.

Per això cal posar especial èmfasi en la formació dels equips professionals que haurà d'incorporar la perspectiva de gènere, i un coneixement acurat dels processos de la violència i dels seus impactes físics i emocionals amb què arriben les dones als recursos públics.

Coneixement de la realitat

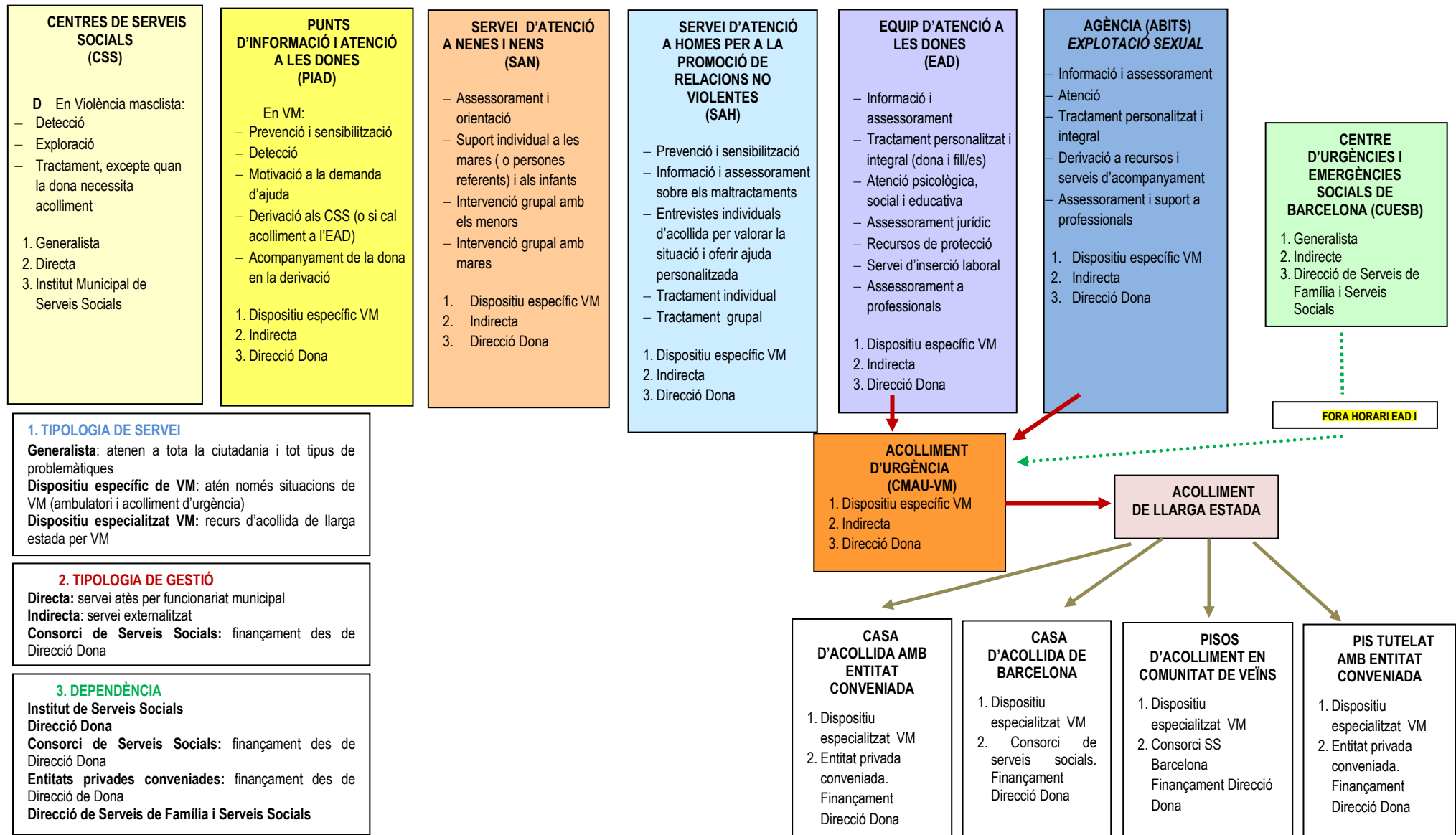
Malgrat que no hi ha dades globals respecte l'abast real de la violència masclista, les dades que ens proporcionen els serveis municipals ens permeten fer una aproximació a la realitat i a l'evolució d'aquest fenomen a la ciutat de Barcelona, que ens ha de permetre dissenyar accions de millora i detectar mancances per tal de corregir-les. El nostre repte està en la millora de la sistematització d'aquestes dades, i una major aproximació al fenomen a nivell global.

Millora del coneixement del serveis

La millora de la difusió sobre els serveis municipals per les dones i els recursos que existeixen a la ciutat per les dones que han patit violència masclista (municipals, policials, judicials...), ha estat també una de les prioritats en les que estem treballant, amb l'objectiu a nivell preventiu, de millorar el coneixement que tenen les dones dels recursos on es poden adreçar.

Serveis socials municipals que intervenen en situacions de violència masclista

CIRCUIT BARCELONA CONTRA LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES (Coordinació interinstitucional)

Aspectes clau dels serveis a destacar l'any 2012

L'any 2012 s'ha assolit una sèrie d'objectius o elements clau que detallem a continuació:

- 1) Consolidació del dispositiu específic d'atenció en situacions de violència masclista a les dones:
  - L'Equip d'Atenció a les Dones (EAD) és un servei que té 29 anys d'existència i que està plenament consolidat i reconegut dins del dispositiu específic de violència masclista i del circuit interinstitucional *Circuit Barcelona contra la violència vers les dones*² (*Circuit Barcelona*).
  - El Centre Municipal d'Acolliment d'Urgència per Violència Masclista (CMAU-VM), creat el 8 de març de 2011 suposa la posada en marxa d'un model innovador que ha estat validat després d'un any i mig de funcionament. La posada en marxa d'aquest servei ha permès eliminar l'allotjament en hotels i pensions de les dones i infants o adolescents que requereixen d'acolliment d'urgència.
  - S'ha incrementat el número de places en pisos d'acolliment de llarga estada en comunitats de veïns amb 3 nous pisos que se sumen als 3 pisos que es van posar en marxa l'any 2011 (1 d'aquests nous pisos està destinat al Pla ABITS).
- 2) Dins de la millora continuada, s'ha conclòs:
  - Protocolització del *Model d'atenció a la infància i l'adolescència en situacions de violència masclista des del sistema públic de serveis socials de la ciutat de Barcelona* que es presentarà com a mesura de govern el gener de 2013 i s'editarà també el 2013.
  - Presentació de la recerca aplicada *Procés d'alliberament i recuperació de dones en situacions de violència masclista de parella: descripció i instrumentació*. Aquesta recerca es va iniciar el 2008 i ha conclòs el 2012. L'any 2013 es farà la publicació. Aquesta recerca aplicada ha estat dirigida per la Doctora Neus Roca de la Universitat de Barcelona.

I actualment es troben en procés de desenvolupament:

- Millora per a la detecció, derivació i prevenció de la violència en els homes agressors.³
- Recerca aplicada sota el títol *Impacte de la violència masclista en la infància i l'adolescència, en les mares i en les relacions materno-filials, i processos de recuperació*. Aquesta recerca aplicada està dirigida pel Grup de Recerca ERIDIQV (Equip de Recerca sobre els Drets dels Infants i de la seva Qualitat de Vida) de la Universitat de Girona.
- Posada en marxa del grup de treball per conceptualitzar i elaborar el projecte de *Prevenció de relacions abusives de parella en la infància i l'adolescència* de caràcter educatiu per evitar l'aparició de la problemàtica i fer la detecció precoç.

---

² El *Circuit Barcelona* està coliderat per l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona. Per a més informació sobre el *Circuit Barcelona* veure l'apartat específic d'aquest informe.

³ Per ampliar la informació, consulteu l'apartat del Servei d'Atenció a Homes (SAH).

Aquest projecte estarà adreçat als centres educatius per a l'alumnat de la franja de 6 a 16 anys.⁴

- Inici del grup de treball del projecte *Model d'intervenció amb adolescents víctimes de relacions abusives de parella o altres manifestacions de violència sexista des del sistema públic de serveis socials de la ciutat de Barcelona*.
- 3) Finalització del procés de validació científica⁵ i edició en català, castellà i anglès del *Protocol RVD-BCN de valoració del risc de violència de parella contra la dona*, promogut des del *Circuit Barcelona*.
- 4) Aposta per a la millora dels sistemes d'informació del dispositiu específic d'atenció en situacions de violència masclista. Aquestes millores permetran tenir una radiografia de la realitat de les situacions que arriben als serveis del dispositiu específic d'atenció per violència masclista.
- 5) Incorporació formal del *Circuit Barcelona* a la *Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista* (CNVM). El *Circuit Barcelona*, que compleix 11 anys, consolida el treball interinstitucional i la cooperació entre els diferents agents i institucions que intervenen a Barcelona
- 6) Compromís ciutadà a través l'*Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones*, que després de 11 anys es consolida com un instrument bàsic per a la col·laboració ciutadana que suma esforços en la lluita contra la violència masclista. Actualment, a l'Acord hi ha 550 entitats ciutadanes adherides.

---

⁴ Per a més informació, consulteu l'apartat Tallers de prevenció de relacions abusives de parella.

⁵ El procés de validació científica va estar dirigit pel Grup d'Estudis Avançats en Violència (GEAV) de la Universitat de Barcelona i en la qual hi van participar serveis d'institucions diverses dels àmbits de serveis socials, salut, justícia i cossos policials.

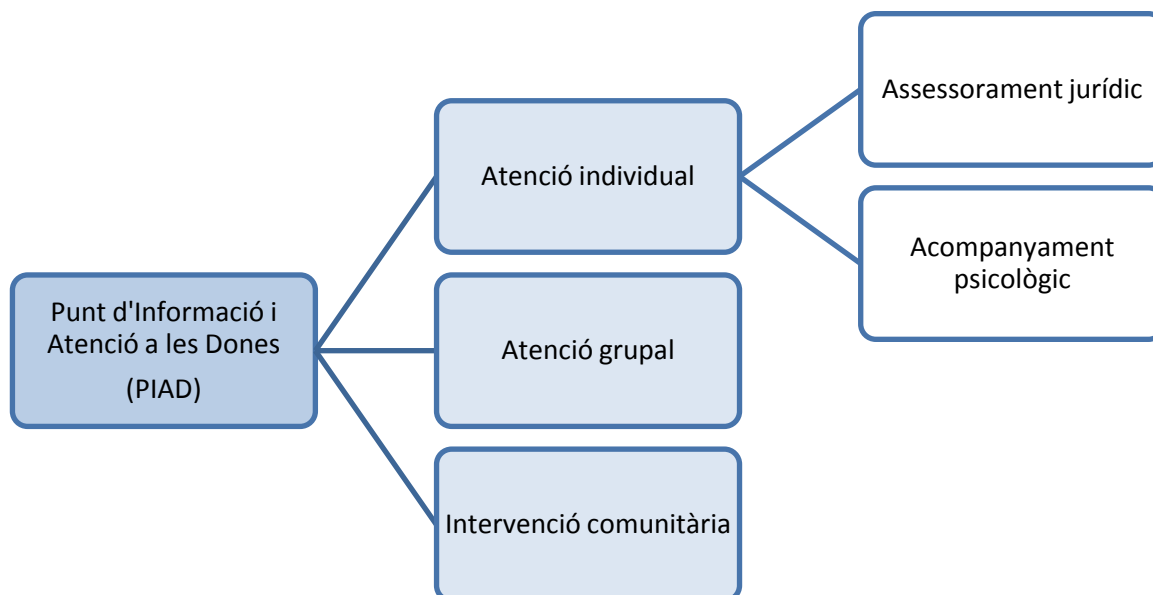
Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)

Descripció del servei i principals dades

Actualment a la ciutat Barcelona hi ha 10 PIAD, un per cada districte. Els PIAD són serveis oberts a totes les dones de la ciutat que es caracteritzen per la seva voluntat de proximitat i d'implicació territorial. Ofereixen informació, orientació i atenció a les dones, tant individual com grupal i comunitària. A més, promouen la l'autonomia, la participació i l'associacionisme de les dones, potencien i donen suport a les accions específiques de prevenció, sensibilització i detecció precoç de situacions de discriminació , i violència vers les dones, fomenten el treball en xarxa interprofessional i la coordinació amb la resta de serveis d'atenció: serveis socials del territori, serveis específics per a les dones de la ciutat, etc.

Durant el 2010 es va consolidar el servei d'acompanyament psicològic, creat el 2009, com un servei complementari a l'atenció que realitza el PIAD. A nivell individual, la principal funció d'aquest servei és donar suport psicològic a dones en situacions d'especial vulnerabilitat (suport en l'elaboració de dols, en pèrdues afectives i separacions o de dol migratori, crisi per canvis en el cicle vital, assetjament laboral, etc.) i, en casos de violència masclista fer la detecció i acompanyament en la presa de decisions i en la derivació.

El 2011 es va definir el model teòric i d'intervenció psicològica dels PIAD i l'articulació del servei amb els serveis socials bàsics.

PRINCIPALS DADES 2011

Total dones ateses: 3.369.

Total dones ateses per primera vegada: 1.811 (6,80 d'increment sobre 2010).

Recurs més sol·licitat d'aquest servei: l'assessorament jurídic (978 dones ateses).

Principals temes tractats: acompanyament psicològic i participació en tallers o grups (1.090) i violència masclista (624).

Durant el 2011, les principals dades d'atenció individual per districtes mostren un augment respecte a l'any anterior:

- PIAD que va atendre més dones noves: Eixample (272 front a 227 el 2010).
- PIAD que va atendre més dones diferents en total: Eixample (302 dones front a 266 l'any anterior).
- PIAD que va detectar i atendre més problemàtica de violència masclista: Nou Barris (145 casos front a 126 l'any 2010).
- PIAD on més dones van participar en tallers i grups organitzats: Nou Barris i Gràcia.
- PIAD on van participar més persones a les activitats de sensibilització i commemoració de diades (el 8 de març i el 25 de novembre, especialment): Les Corts i l'Eixample.

PRINCIPALS DADES PRIMER SEMESTRE 2012

Total dones ateses: 1.275 (augment del 1,73% respecte al mateix període de 2011).

Total dones ateses per primera vegada: 974 (increment del 0,62% respecte mateix període 2011).

Recurs més sol·licitat d'aquest servei: assessorament jurídic (584 dones ateses).

Principals temes tractats: participació en grups i tallers (679, un 21,2% més que l'any 2011) i violència masclista (313, pràcticament igual que l'any anterior).

La tendència dels PIAD és l'augment progressiu del nombre de dones ateses, consolidant-se com a recurs per a elles i per a d'altres serveis.

Les dones busquen majoritàriament assessorament jurídic i atenció psicològica individual i grupal.

Es continua detectant situacions de violència masclista, encara que aquesta no sigui la principal demanda, la qual cosa confirma la tasca preventiva i de detecció dels PIAD.

Atenció individual

Dades de 2007 a 2011

Durant el 2011 el total de dones ateses per primera vegada va ser de 1.811, un augment del 6,80% respecte a l'any 2010. Des de l'inici al 2007, ha augmentant paulatinament el nombre de dones noves ateses als PIAD.

DADES D'ATENCIÓ	2011	2010	2009	2008	2007
Dones ateses (total)	3.369	3.132	3.130	2.952	3.018
Dones noves ateses	1.811	1.711	1.777	1.764	1.715

Pel que fa a l'acompanyament jurídic en el 2011, el total de dones ateses es va reduir en un 8,34% respecte al 2010. En alguns districtes, les consultes van estar més complexes i van requerir més temps d'atenció per part de les assessores jurídiques, donant com a resultat menys visites programades.

Pel que fa a l'acompanyament psicològic en el 2011, el nombre total de dones diferents ateses va tenir un increment del 27%, i pel que fa a les dones noves un descens del 33,33%. Això s'explica perquè durant el 2011 es van fer més seguiments dels casos, és a dir moltes de les dones s'havien començat a atendre el 2010 i van acabar el seu procés durant el 2011.

Dades del primer semestre de 2012

Respecte els primers semestres entre 2009 i 2012, s'observa un creixement progressiu del 10,43% en les dones ateses als PIAD.

DADES D'ATENCIÓ <i>primer semestre</i>	2012	2011	2010	2009
Dones ateses (total)	1.275	1.253	1.220	1.142
Dones noves ateses (1a entrevista)	974	968	929	978

Durant el primer semestre de 2012 el total de dones que es van atendre per primera vegada als PIAD de Barcelona ha estat molt semblant al total del mateix període de l'any anterior: 974 dones noves respecte a 968 (increment d'un 0,62% respecte al mateix període de l'any 2011).

El nombre total de dones ateses (noves i en seguiment d'anys anteriors), d'aquest primer semestre és de 1.275, el que suposa un augment del 1,73% respecte al mateix període de 2011. La major diferència es dona en el total de dones en seguiment on hi ha un increment del 8,87% respecte l'any anterior. Això mostra que s'ha intensificat el treball de seguiment dels PIAD i que les dones s'hi adrecen més d'un cop al servei per fer diferents demandes.

Pel que fa a l'evolució de la demanda per mesos durant el període gener-juny de 2012, els mesos març, maig i juny són els que més dones s'han adreçat als PIAD, mantenint-se la tendència que ja es donava l'any 2011.

PRINCIPALS CONSULTES	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Assessorament jurídic	585	522
Acompanyament psicològic	230	234
Violència masclista	204	185
Altres	256	312

Distribució per districtes primer semestre de 2012

En la distribució per districtes respecte al total de dones ateses, els districtes de Nou Barris i Gràcia són els que tenen major demanda, representant un 14,27% i un 12,00% del total, respectivament.

Respecte a les dones noves, també s'ha produït un increment important al PIAD de Gràcia, que representen un 12,83% del total, en el període de gener a juny de 2012. Podem interpretar aquesta dada pel trasllat a la Pl. De la Vila i la millora que representa el nou equipament del PIAD de Gràcia.

DONES ATESES	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià-Sant Gervasi	Gràcia	Horta Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	TOTAL
Total dones ateses	110	148	103	128	96	153	135	182	115	105	1.275
Dones noves ateses	85	114	74	93	68	125	109	113	100	93	974

Usos individuals dels PIAD

Dades del 2007 al 2011

El total d'entrevistes de les tècniques responsables dels PIAD augmenten un 7,58% respecte a 2010, i baixen lleugerament les entrevistes fetes per l'assessorament jurídic i per l'acompanyament psicològic. En total, al 2011 es van fer un 2,60% més d'entrevistes respecte al 2010. La mitjana ha estat de 3 entrevistes per dona.

ENTREVISTES REALITZADES	2011	2010	2009	2008	2007
Per tècniques referents	4.072	3.785	3.783	2.891	3.305
Per psicòlogues (acompanyament)	1.517	1.639	1.202	...	...
Per juristes (assessorament)	1.089	1.085	1.168	875	846
TOTAL	6.678	6.509	6.153	3.766	4.151

Pel que fa a l'atenció individual als PIAD, la variació entre 2010 i 2011 no va ser gaire significativa i la tendència és a créixer. Es constata que els PIAD continuen consolidant-se com un recurs de referència per a la xarxa territorial de serveis, més que no pas com a servei derivador, com ho era anteriorment.

Pel que fa a l'evolució per mesos, al 2011 el mes de maig va ser el mes amb més demandes, per una banda, i setembre i octubre van ser els mesos en els quals es van atendre més dones, dades semblants als anys anteriors.

Dades del primer semestre de 2012

Pel que fa als usos individuals en el primer semestre de 2012, va haver-hi un petit augment en el nombre total d'entrevistes realitzades amb les dones, un 1,93% respecte al primer semestre de 2011. Els usos que més van augmentar van ser l'assessorament jurídic (9,34%) i l'acompanyament psicològic (5, 55%).

TOTAL USOS DEL SERVEI <i>entrevistes⁶</i>	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Entrevistes per referent PIAD	2.053	2.087
Entrevistes per assessoria jurídica	632	578
Entrevistes per psicòlogues	951	901
TOTALS	3.636	3.566

Principals demandes de les dones⁷ des de 2007 a 2011

Les demandes al 2011 van augmentar un 13% en total respecte el 2010. La principal demanda continuà sent l'assessorament jurídic que s'incrementa en un 11,74% respecte a 2011 (999 demandes); segueixen: participació (puja un 20,97%), acompanyament psicològic (augmenta un 25%), i violència masclista (creix un 6,81%). Les menors demandes van ser formació (22,6% menys) i laboral (un 1,36%, la qual cosa significa que el PIAD no s'identifica com un recurs específic d'inserció laboral).

Cal aclarir que l'augment de la demanda de participació en el 2011 va tenir més a veure amb la participació en grups i tallers oferts des dels PIAD, que amb la participació en general (en associacions del barri o de dones, etc.). Per altra banda, la demanda d'atenció sobre violència masclista, tot i augmentar, ho va fer menys que en els anys anteriors. Això s'interpreta com que cada cop s'identifica menys els PIAD com un recurs específic de violència, sobretot de cara als serveis derivants.

⁶ Una mateixa dona por haver utilitzat més d'un servei dins el PIAD i haver fet més d'una entrevista.

⁷ Les dades que es presenten a continuació fan referència a les 1.811 dones noves ateses el 2011.

Principals temes treballats⁸

Dades de 2007 a 2011

TEMA/PROBLEMATICA TREBALLAT	2011	2010	2009	2008	2007
Jurídic legal	1.097	950	965	891	850
Violència masclista	624	599	615	567	580
Psicològic/personal	1.090	601	606	479	301
Laboral Formació	323	300	304	288	236
Social	157	261	212	247	356
Econòmica	100	172	169	246	151
Salut	93	128	107	130	88
Discriminació	9	6	16	18	18
Altres	71	187	110	124	169
TOTAL	3.564	3.204	3.104	2.990	2.749

En 2011, els principals temes treballats o problemàtiques detectades a les entrevistes realitzades continuaren sent els mateixos que l'any anterior. Es van incrementar els temes jurídics (separacions i divorcis, estrangeria, laboral i altres) en un 15,47%; els temes psicològics/personals en un 81,36% (s'explica per les demandes relacionades amb els continguts dels grups i tallers); els temes de violència masclista en només un 4,17%; i laborals i de formació un 8%.

Les problemàtiques detectades referents a temes econòmics i socials van ser menors ja que estaven sent ateses pels serveis competents i no cal l'abordatge des dels PIAD.

La primera demana explícita per violència masclista de la dona ha estat de 367 en 2011. Encara que la primera demanda de la dona no hi estigui relacionada, en 624 casos els PIAD van detectar que hi havia violència masclista subjacent a la demanda explícita. En aquest sentit, l'evolució és semblant en les darrers anys.

Dades del primer semestre de 2012

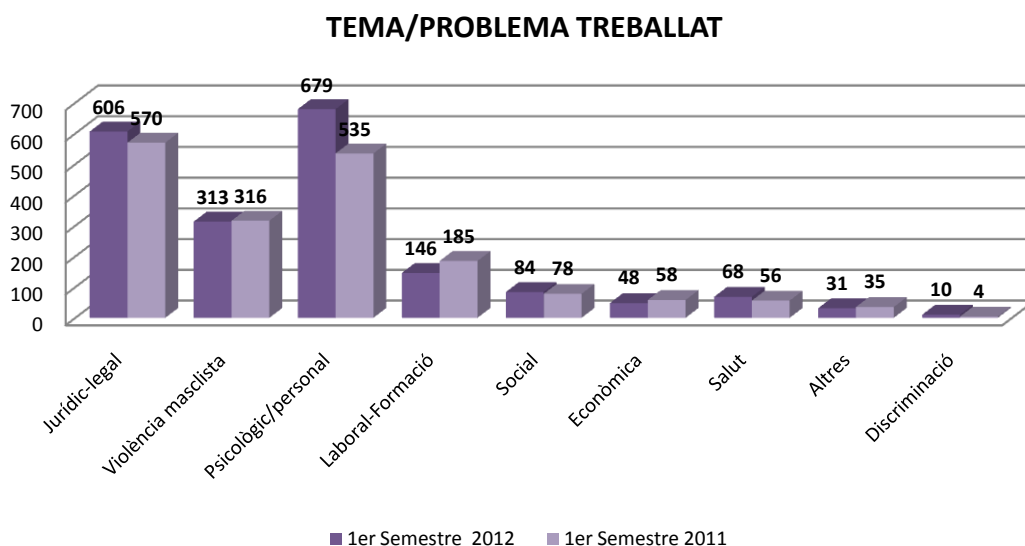
Dels principals temes treballats o problemàtiques detectades en les entrevistes realitzades destaquen respecte a l'any anterior els temes laborals i formació (26,71% del total) i situació econòmica (20,83% del total), reflectint a nivell individual la situació econòmica actual i l'atur, que incideix especialment en les dones. Aquestes circumstàncies, però, no s'expressen com a demandes en primer lloc, en saber les dones que els PIAD no són un servei d'inserció laboral ni de serveis socials bàsics.

---

⁸ Problemàtiques detectades, més enllà de la demanda inicial de les dones.

Aquest semestre respecte al mateix de 2011, va augmentar la problemàtica o el tema treballat psicològic o personal en un 21,21%, on hi estan incloses les demandes individuals d'acompanyament psicològic i les de participació en tallers o grups socioeducatius.

Pel que fa a l'evolució dels anys anteriors, la demanda psicològica va deixar enrere els temes jurídics, que havien estat el motiu per la primera demanda de les dones als PIAD.

Derivacions a altres serveis

Dades de 2011

L'any 2011 el nombre de derivacions va ser d'un 21,03%, dada inferior respecte 2010, sent aquesta l'evolució desitjada i que confirma que les dones són derivades dins els propis PIAD (per acompanyament psicològic o assessorament jurídic), i no tant a serveis externs. Això confirma la tendència dels PIAD a convertir-se -ells mateixos- en un recurs per a les dones i per als altres serveis de la xarxa.

Els PIAD, el 2011, van derivar principalment, per una banda, als Centres de Serveis Socials Bàsics (per tractament de violència masclista, o per situacions que requereixen un abordatge familiar i/o més global) i, per altra banda, a Barcelona Activa i a diferents entitats que fan programes específics d'inserció laboral.

Dades del primer semestre de 2012

L'any 2012 continua la tendència de 2011. Cada cop hi ha menys derivacions a altres serveis (en aquest semestre, un 1,95% menys) perquè hi ha més derivacions internes: o bé al servei d'assessorament jurídic, o bé al d'acompanyament psicològic del propi PIAD.

Durant aquest primer trimestre de l'any 2012, els principals serveis on s'han derivat dones han estat: els centres de serveis socials bàsics (16,56%, percentatge molt semblant a l'any anterior), els serveis i entitats d'inserció laboral (12,82%, aquest valor ha crescut un 2,63%, com és lògic, amb l'agreujament de la situació econòmica actual), i els serveis i entitats especialitzades (9,25%, percentatge que no ha crescut).

	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Nombre total de derivacions	616	628

Atenció Grupal

El treball grupal dels PIADs compren tant els grups organitzats i conduïts per les tècniques i les psicòlogues del propi PIAD, com a tallers monogràfics organitzats per les tècniques dels PIAD. Cada any, es realitza al menys un grup socioeducatiu conduït per les professionals a cada PIAD, i tres o quatre tallers de diferents temàtiques.

Dades del 2011

Pel que fa a les activitats grupals dels PIAD, va haver-hi una major oferta de tallers (un 26,17% més sessions que l'any anterior) i una petita davallada del nombre de sessions dels grups conduïts per les tècniques i les psicòlogues dels PIAD.

Els grups tenen una durada d'11 sessions aproximadament, i en cada PIAD es realitzen durant un quadrimestre.

En general, el nombre de dones participants ha disminuït significativament poc (un 2,5%), i la valoració que s'ha fet per part de les dones, continua sent molt positiva.

ACTIVITATS GRUPALS	2011	2010	2009	2008	2007
Sessions de grups	102	130	155	125	129
Sessions de tallers	511	405	456	354	180
Participants totals	1.501	1.540	1.833	1.623	1.662

Dades del primer semestre de 2012

Les dades mostren un descens del 38,63% en el nombre de sessions dels tallers i un 7,52% menys de dones participants en activitats grupals, perquè, d'una banda, dins del primer semestre, van ser pocs els districtes que van iniciar i acabar els grups, i d'altra banda, perquè la majoria dels PIAD van iniciar-los al maig i conclouran dins del segon semestre. Caldrà esperar, doncs, a final d'any per tenir les dades.

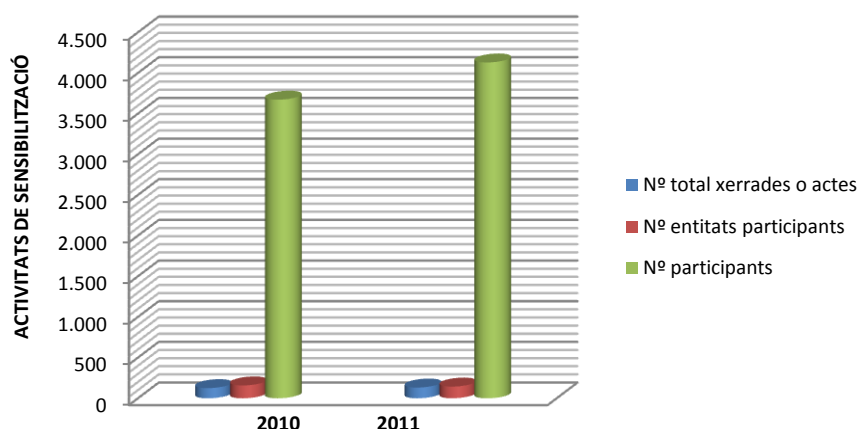
ACTIVITATS GRUPALS	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Sessions dels grups socioeducatius dels PIADS	45	45
Sessions dels tallers organitzats pels PIADs	233	323
Nombre de participants en el total d'activitats grupals	825	887

Intervenció comunitària

Sensibilització: actes i participants

Dades del 2011

El 2011 el nombre de xerrades o actes als PIAD es va incrementar un 5,60% respecte al 2010, i el nombre total de participants, un 12,47% més. En els actes organitzats a Barcelona hi van participar 4.130 persones, amb la participació de 144 entitats.

Dades del primer semestre de 2012

Durant aquest primer semestre es van efectuar 72 activitats de sensibilització (el que suposa un lleuger descens del 8,3% respecte el mateix període de l'any 2011) amb 92 entitats (un més 23,9% que al 2011) i amb l'assistència de 2.115 participants. És destacable el treball en xarxa que realitzen els PIAD i que, cada cop més, involucra més entitats i associacions del territori.

ACTIVITATS DE SENSIBILITZACIÓ	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Nombre de xerrades o actes	72	78
Entitats participants	92	70
Participants totals	2.115	2.541

Pel que fa a les entrevistes amb entitats i amb professionals d'altres entitats, serveis i/o recursos, s'ha constatat que permeten donar a conèixer els PIAD i potenciar el treball en xarxa als territoris. En el primer semestre de l'any 2011 es varen realitzar un total de 138 entrevistes i en el mateix període el 2012 s'han realitzat 141 (2,13% més). Això fa pensar que la tendència a finals d'any anirà incrementar-se.

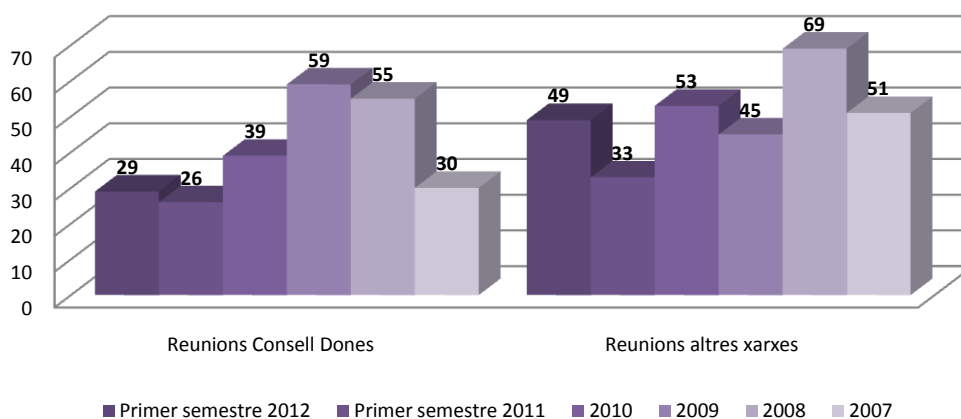
Les entrevistes amb professionals per coordinacions de casos han baixat un 40,2%, i està dins de la lògica de les derivacions dels PIAD.

Xarxes de participació en els districtes

Pel que fa a la participació en les reunions dels Consells de Dones de districte, en el 2011, ha disminuït el nombre d'assistències de les tècniques en un 7,69%. Després de les eleccions municipals de 2011, el nou govern va efectuar els canvis de consellers/es de districte, que són qui convoquen els plenaris dels Consells.

En aquest primer semestre s'observa un creixement del 24,36% en la participació de les tècniques en les xarxes de participació dels districtes, i un 10,34% en les reunions dels Consells de Dones de districtes.

XARXES DE PARTICIPACIÓ DISTRICTES

Al primer trimestre de 2012 va augmentar un 26,16% la participació dels PIAD en les xarxes professionals dels territoris. Concretament, la presència a les reunions del *Circuit Barcelona contra la violència vers les dones* es va veure incrementada un 25% respecte al mateix període de l'any anterior.

L'any 2011 es van fer 52 de reunions al *Circuit Barcelona contra la violència vers les dones*. Durant el primer semestre de 2012 ja s'han fet 40.

XARXES PROFESSIONALS Núm. reunions	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011	2011	2010	2009	2008
<i>Circuit Barcelona contra la violència vers les dones</i>	40	30	52	35	42	35
Altres xarxes	48	35	67	85	125	109
TOTAL	88	65	119	120	167	144

Relació amb professionals

NÚMERO D'ENTREVISTES AMB ENTITATS I PROFESSIONALS	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Entitats	141	138
Professionals	415	582

Equip d'Atenció a les Dones (EAD)

Descripció del servei i principals dades

L'Equip d'Atenció a les Dones (EAD) és un servei municipal ambulatori d'atenció específica a les dones que viuen violència masclista i els seus fills i filles. L'EAD disposa de professionals de les disciplines del treball social, l'educació social, la psicologia, el dret i insertora laboral, que ofereixen atenció integral per tal de poder treballar els processos de recuperació de les dones ateses i dels seus fills i filles, tinguin o no necessitat de recursos d'acolliment. L'EAD és la porta d'entrada als recursos públics i privats d'acolliment d'urgències i de llarga estada adreçats a dones que viuen situacions de violència masclista i pels seus fills i filles.

L'atenció integral es concreta en un pla de treball adaptat a l'evolució de la situació mentre la dona i els seus fills i filles necessitin d'una intervenció centrada en la violència masclista independentment de que calgui o no activar recursos especialitzats (teleassistència mòbil, Renda Activa d'Inserció -RAI-, recursos d'acolliment d'urgència o de llarga estada, entre d'altres).

Poden accedir a l'EAD totes les dones que compleixin els següents requisits: que visquin a la ciutat de Barcelona, que pateixin o hagin patit violència masclista i que siguin majors d'edat (18 o més anys). A més, des de l'EAD s'atenen totes les dones que reuneixin tots tres requisits, independentment que:

- Estiguin o no empadronades (es prioritza la situació real respecte de l'administrativa).
- Tinguin o no la seva situació regularitzada legalment quan es tracta de dones estrangeres.
- Hagin interposat o no denúncia per la situació de violència masclista.
- Estiguin convivint amb la persona agressora o hagin trencat amb ella.

L'EAD, és un dels tres únics serveis que poden derivar al Centre Municipal d'Acolliment d'Urgència per Violència Masclista (CMAU-VM). Els altres dos són: el Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB) fora de l'horari d'atenció de l'EAD i, en determinats casos i perfils, també el Servei d'Atenció i Mediació al Carrer de l'Agència ABITS. El servei referent de les dones i infants o adolescents acollits d'urgència és l'EAD, que conjuntament amb el CMAU-VM, realitza l'exploració intensiva d'urgència, la valoració diagnòstica i l'orientació inicials.

PRINCIPALS DADES 2011

Total de dones ateses: 1.210 (425 per primera vegada).

Dones ateses per via d'urgència: 245 (d'aquestes 96 dones i 100 fills i filles han requerit acolliment d'urgència).

Accés al servei:

Accés directe: 75,05 % de dones.

Derivades d'altres serveis: 24,95% (Serveis Socials Municipals, Mossos d'Esquadra, Justícia, Xarxa Sanitària, Entitats, etc).

Procedència:

Nacionalitat espanyola: 60,2% de les dones.

Altes nacionalitats: 39,8%.

Amèrica Llatina: 58,44%.

Magrib: 18,56% .

Europa: 14,77%.

PRINCIPALS DADES PRIMER TRIMESTRE 2012

Total de dones ateses: 843 (231 per primera vegada).

Dones ateses per via d'urgència: 118.

Dones ateses

Dades de 2007 a 2011

L'any 2011 es va mantenir un nivell d'atenció similar al 2010. L'EAD atén totes les dones que demanen atenció per violència masclista, tant si venen per pròpia iniciativa com derivades per altres serveis. Les dades de dones ateses per via d'urgència de 2011 mantenen proporcions similars a les del 2010.

	2011	2010	2009	2008	2007
Dones ateses EAD	1.210	1.220	1.106	1.039	971
Usuàries que s'adrecen per primera vegada	425	497	534	519	507
Dones ateses per via urgència	245	249	216	225	218

Dades del primer semestre 2011 i 2012

El primer semestre de 2012 es van atendre un total de 843 dones, de les quals 231 era la primera vegada que s'adreçaven a l'EAD. Van ser ateses d'urgència 118 dones.

Si comparem els primers sis mesos de l'any 2011 amb el mateix període del 2012 observem una disminució d'un 11,27% del nombre total de dones ateses. La disminució té una interpretació circumstancial que caldrà valorar un cop se sàpiga la xifra anual definitiva.

Per contra, aquest primer semestre de 2012 respecte el mateix període del 2011 mostra un increment d'un 14,35% de dones que s'adrecen a l'EAD per primera vegada i d'un 12,38% que han estat ateses per via d'urgència.

	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
DONES ATESES EAD	950	843
Per primera vegada	202	231
Per via urgència	105	118

Vies d'accés a l'EAD

L'EAD és un servei ambulatori d'accés directe per a les dones i no únicament per a la derivació d'altres serveis i professionals. El 75,05% de les dones que han estat alta⁹ l'any 2011 hi van accedir de manera directa sense mediar derivació prèvia. S'atribueix el progressiu increment de dones que accedeixen de manera directa a la publicació, per primer cop al 2010, del díptic informatiu del servei, que es va distribuir en ambulatoris de salut, oficines d'atenció al ciutadà, servei d'informació i atenció a joves, i similars. També es van reeditar els diferents targetons i productes de divulgació de tots els serveis específics d'atenció en situacions de violència masclista en els quals s'incloïa informació sobre l'EAD. Certament es tracta d'un servei consolidat i cada cop més conegut també a través del boca a boca de la ciutadania i dels serveis membres del *Circuit Barcelona contra la violència vers les dones*.

Comparativa dels anys 2007 a 2011

ACCÉS AL SERVEI D'USUÀRIES NOVES I EXPEDIENTS REOBERTS	2011	%	2010	%	2009	%	2008	%	2007	%
Accés directe de la dona	382	75,05	413	73,22	382	64	250	48	213	42
Derivades altres serveis (Serveis Socials, Mossos Esquadra, hospitals, etc.)	127	24,95	151	26,77	216	36	269	52	294	58

Dades del primer semestre 2012 i 2011

Durant el primer semestre 2012, el 72,53% de les dones que han estat alta¹⁰ hi van accedir de manera directa sense derivació prèvia. Si es comparem les dades del mateix període de 2011 i 2012, la proporció de dones que accedeixen a l'EAD de manera directa continua suposant una proporció de gairebé 3 de cada 4 dones ateses.

⁹ Les dones que han estat alta són les que arriben per primera vegada a l'EAD (425) més les que tornen un altre cop després d'haver estat ateses en anys anteriors (reobertures: 84), el que fa un total d'altres l'any 2011 de 509 dones.

¹⁰ Les dones que han estat alta són les que arriben per primera vegada a l'EAD (231) més les que tornen un altre cop després d'haver estat ateses en anys anteriors (reobertures: 53), el que fa un total d'altres durant el primer semestre de 2012 de 284 dones.

ACCÉS AL SERVEI D'USUÀRIES NOVES I EXPEDIENTS REOBERTS	Primer semestre 2011		Primer semestre 2012	
Accés directe de la dona	183	74,19%	206	72,53%

Dades d'assoliment d'objectius en el moment de la baixa

Dades de 2007 a 2011

L'any 2011 de les 1.210 dones ateses, 592 van causar baixa (48,92%), i d'aquestes, un 77,87% van marxar havent assolit totalment o parcial els objectius. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any.

GRAU D'ASSOLIMENT D'OBJECTIUS EN EL MOMENT DE LA BAIXA	2011	%	2010	%	2009	%
Dones ateses EAD (total)	1.210	100	1.220	100	1.106	100
<i>Dones que han causat baixa</i>	592	48,92	584	47,86	407	36,80
<i>Assoliment total objectius</i>	142	23,98	204	34,93	124	30,47
<i>Assoliment parcial objectius</i>	319	53,88	307	52,56	247	60,69
<i>No assoliment dels objectius</i>	131	22,12	73	12,50	36	8,85

Nivell d'estudis de les dones ateses

Dades de 2007 a 2011

Si al 40,41% de les dones ateses tenen un nivell d'estudis de batxillerat, cicles formatius o estudis universitaris, se li sumen les dones que han completat l'educació bàsica obligatòria (ESO acabada), el percentatge de dones que tenen l'educació secundària obligatòria o nivells superiors de formació s'eleva al 66,81%. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any.

NIVELL D'ESTUDIS (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Batxillerat, cicles formatius, o estudis universitaris	40,41	31,30	46,10	54,60	51,00
ESO acabada	26,40	35,90	13,72	13,80	13,00
Certificat estudis primaris	33,18	32,80	38,31	28,62	31,00
Altres	-----	----	1,84	2,96	4,00

Situació laboral de les dones ateses

Dades de 2007 a 2011

La situació laboral ens mostra que més de la meitat de les dones no treballen (54,53%). Cal tenir en compte que, a més de l'actual crisi econòmica, la violència masclista sovint és causa directa del gran volum de dones ateses que no treballen, ja que aquesta violència té per objectiu la dominació i el sotmetiment de la dona, el seu aïllament i la subordinació emocional i material respecte la persona maltractadora. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any.

SITUACIÓ LABORAL (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Treballen	45,46	51,16	42,57	47,29	51,50
Aturades	54,53	48,83	41,22	46,56	40,00
Pensionistes ¹¹	3,76	14,69	15,55	4,15	6,00
Altres	-----	-----	0,00	1,97	2,50

Nivell d'ingressos de les dones ateses

Dades de 2007 a 2011

Més d'una cinquena part de les dones noves ateses l'any 2011 no tenen cap ingrés; més de la tercera part guanya menys de 600,00 euros i, un total de 81,56% de les dones, guanyen menys de 1.000,00 euros. En aquest context es fa difícil assolir una vida independent, sobretot quan es tenen fills/es a càrrec. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any.

NIVELL D'INGRESSOS (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Sense ingressos	22,52	29,53	25,77	52,91	34,00
Menys de 600 €	35,23	32,19	29,48	17,10	24,00
De 601 € a 1.000 €	23,81	25,02	34,09	21,45	29,00
De 1.001 € a 1.500 €	12,60	10,30	8,59	6,80	10,00
Més de 1.500 €	5,81	2,94	2,08	1,74	3,00

---

¹¹ Cal tenir en compte que les dones pensionistes poden també treballar o estar aturades.

Procedència de les dones ateses

Dades de 2007 a 2011

Les dones que s'adrecen al servei continuen sent majoritàriament de nacionalitat espanyola (60,2%).

PROCEDÈNCIA (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Nacionalitat espanyola	60,20	52,79	58,55	54,77	64,67
Altres nacionalitats	39,80	47,21	41,45	45,23	35,32
<i>Amèrica Llatina</i>	58,44	45,14	57,21	58,00	59,00
<i>Magrib</i>	18,56	18,40	19,73	19,00	16,00
<i>Resta d'Europa</i>	14,77	12,50	17,29	11,00	11,00
<i>Països asiàtics</i>	4,22	20,83	2,67	----	-----

Dades del primer semestre 2011 i 2012

En el primer semestre de 2011 s'observa com les dones que s'adrecen al servei continuen sent majoritàriament de nacionalitat espanyola.

Pel que fa a la procedència, i durant el primer semestre de 2012, un 59,78% eren de nacionalitat espanyola i un 40,21% d'altres nacionalitats (58,40% Amèrica Llatina; 16,81% Magreb; 13,56% Europa; 7,37% Països Asiàtics; 3,53% resta Àfrica; i 0,29% EUA).

PROCEDÈNCIA (%)	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Nacionalitat espanyola	59,47	59,78
Altres nacionalitats	40,53	40,21
<i>Amèrica Llatina</i>	55,61	58,40
<i>Magrib</i>	18,53	16,81
<i>Resta d'Europa</i>	14,09	13,5%
<i>Països asiàtics</i>	7,31	7,37
<i>Resta Àfrica</i>	4,43	3,53
<i>EUA</i>	-----	0,29

Distribució per lloc de residència primer semestre 2012

La distribució per lloc on viuen en el moment d'adreçar-se a l'EAD de les 843 dones ateses a l'EAD durant el primer semestre de 2012 és la següent:

DISTRICTE	NÚM. DONES 1r semestre 2011	%	NÚM. DONES 1r semestre 2012	%
Ciutat Vella	97	10,21	78	9,25
Eixample	101	10,63	77	9,13
Sants-Montjuïc	98	10,31	80	9,48
Les Corts	15	1,57	9	1,06
Sarrià-Sant Gervasi	26	2,73	26	3,08
Gràcia	53	5,57	48	5,69
Horta-Guinardó	102	10,73	97	11,50
Nou Barris	123	12,98	107	12,69
Sant Andreu	160	16,84	141	16,72
Sant Martí	137	14,42	148	17,55
Fora de Barcelona	17	1,78	17	2,01
Sense vinculació territorial ¹²	17	1,78	15	1,77

Convivència

Dades de 2007 a 2011

Un percentatge força significatiu de dones (42,41%) estan casades o conviuen d'una manera o altre amb la persona maltractadora, sent un petit increment respecte els anys 2009 i 2010 tornant a nivells de 2007 i 2008. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any.

CONVIVÈNCIA AMB LA PARELLA (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Dones que conviuen amb la persona maltractadora	42,41	37,19	36,12	42,96	43,00

¹² "Sense vinculació territorial" és la terminologia usada als serveis socials quan el territori no és significatiu per la dona, perquè tot i viure a Barcelona, canvia molt sovint de residència.

Persona que exerceix la violència contra les dones ateses a l'EAD

Les dones ateses a l'EAD pateixen majoritàriament violència exercida per part de la seva parella o ex-parella (92,61%). Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any.

PERSONA QUE EXERCEIX LA VIOLÈNCIA (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Parella sentimental	54,88	57,35	60,53	74,80	87,00
Exparella	37,73	33,52	31,64	17,00	8,00
Fill/a o fillastre	2,21	2,87	2,54	2,70	1,00
Altres membres de la família	3,69	5,25	4,34	3,70	3,00
Altres persones	1,47	0,98	0'95	1,50	1,00

Denúncies, ordres de protecció i servei de teleassistència mòbil

L'any 2011 es manté en la línia dels anys 2009 i 2010. Sembla que l'efecte de la *Llei catalana del dret de les dones a l'eradicació de la violència masclista* de 2008, pel que fa a estimular la denúncia judicial en situacions de violència masclista, ha arribat al seu sostre. Aquesta hipòtesi serà quelcom que haurem d'observar en els propers anys. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any.

DONES QUE HAN DENUNCIAT EN EL MOMENT D'ACCEDIR A L'EAD	2011	%	2010	%	2009	%	2008	%	2007	%
Han posat una o més denúncies	663	54,79	697	57,13	647	58,79	519	49,95	242	26,00
Tenen ordre de protecció o allunyament ¹³	404	60,93	448	64,27	475	73,42	377	72,63	172	71,00

¹³ El percentatge és sobre les dones que han presentat denúncia.

Intervenció grupal amb dones a l'EAD

La intervenció grupal és una eina especialment útil per a promoure canvis, consolidar processos de recuperació i definir projectes de vida exempts de violència. El valor de la intervenció grupal és d'ordre qualitatiu ja que s'obtenen determinats resultats i beneficis per a les persones participants que difícilment es poden obtenir a través d'una intervenció exclusivament individualitzada.

L'any 2008 va ser el de la formació en treball grupal a totes les i els professionals de l'EAD, el 2009 va ser el de la consolidació de l'eina grupal en l'atenció a les dones, el 2010 va ser el de la innovació i el 2011 el de la maduresa.

L'any 2010 va ser el de la innovació perquè es va iniciar una prova pilot en la qual el grup d'intervenció psicoterapèutica en l'àmbit social amb dones s'allargava d'un a dos anys, diferenciant dos nivells: *Identificació de la violència* (primer any) i *Més enllà de la violència* (segon any).

Durant l'any 2011, en el mes de juny van finalitzar els dos grups de dones iniciats l'últim trimestre del 2010 ja esmentats, i es va fer la valoració de l'experiència pilot. Es va posar en marxa un nou grup de treball que, recollint els resultats de l'experiència pilot, per primera vegada, incorpora tant la fase d'identificació de la violència com de construcció d'un projecte de vida exempt de violència i la consolidació d'un vida independent, amb una duració prevista de dos anys. A més, també es van realitzar dos tallers d'inserció socio-laboral conduïts per l'educadora social i la insertora laboral de l'EAD.

Dades del primer semestre de 2012

El 2012 s'han portat a terme dos grups psicoterapèutics en l'àmbit social amb dones: un ha estat el segon any del procés iniciat el 2011, i l'altre ha iniciat el primer any.

Els tallers d'inserció socio-laboral s'han diversificat oferint dos nivells diferents en funció de les necessitats de les dones (inicial i avançat). El primer semestre de 2012 s'han realitzat: un d'inicial i un d'avançat.

D'altra banda, durant el 2012 l'EAD ha donat un salt qualitatiu en la intervenció grupal en aplicació del model d'atenció a la infància i l'adolescència presentat el 13 de juliol que va elaborar un grup de treball del qual formava part l'EAD. En conseqüència, a més dels grups especificats, els mesos d'octubre i novembre de 2012 s'han posat en marxa per primera vegada 5 grups més amb objectius i perfils diferenciats:

- Territori dones.
- Grup psicoterapèutic d'infants i grup psicoterapèutic de mares.
- Grup de mares i nadons (0 a 2 anys).
- Taller *el repte de ser mare*.

Assessorament a professionals de diferents serveis i institucions

L'EAD proporciona assessorament sobre intervenció i recursos en situacions de violència masclista a professionals i serveis molt diversos (serveis socials, serveis sanitaris, cossos policials, Justícia, etc.).

L'any 2011 es realitzaren un total de 115 assessoraments: 71 a serveis socials, 29 a serveis de salut, 4 a entitats de dona, 4 a ajuntaments i consells comarcals i 7 altres.

En el primer semestre de 2012 es van realitzar un total de 53 assessoraments. S'ha donat resposta a tots els assessoraments sol·licitats.

Les dades mostren una lleugera disminució del nombre d'assessoraments en primer semestre, dada a confirmar a final d'any.

Mes	2011	2012
Gener	5	10
Febrer	13	5
Març	19	12
Abril	10	11
Maig	9	10
Juny	8	5
Total	64	53

Recursos d'acolliment per a dones maltractades i per als seus fills i per a les seves filles

Segons la llei catalana de Serveis Socials, cal diferenciar entre recursos d'acolliment d'urgència i recursos de llarga estada dels quals hi ha diversos tipus (casa i pisos d'acolliment).

Per accedir a un recurs de llarga estada prèviament la dona i els fills i les filles, si en té, ha/n tingut que estar acollida/lits d'urgència.

En el primer semestre de 2012, han requerit

- de recursos d'acolliment, un total de 88 dones i 79 infants o adolescents, el que ha suposat un increment del 18,18% de dones respecte al mateix període de 2011.
- d'urgència, 67 dones i 49 infants o adolescents, el que ha suposat un increment del 35,8% de dones respecte al mateix període de 2011; i
- de llarga estada, un total de 56 dones i 61 infants o adolescents, el que ha suposat un increment del 6,64% de dones respecte al mateix període de 2011.

Acolliment d'urgència

El 8 de març de 2011 es va posar en marxa el CMAU-VM, centre que havia estat un objectiu llargament perseguit des de la Direcció del Programa de Dona. Això ha permès eliminar definitivament l'allotjament en hotels i pensions de les dones i els seus fills i les seves filles que viuen situacions de violència masclista quan no havien prou places als recursos d'entitats col·laboradores per acolliments d'urgència. El temps d'estada màxima aproximada en tractar-se d'un recurs d'urgència és de 15 dies.

El CMAU-VM disposa de 10 habitacions i una capacitat màxima de 27 places (dones i infants o adolescents).

Així, des d'aquesta data, tots els acolliments d'urgència s'efectuen sempre al CMAU-VM, llevat que la zona de risc de la dona coincideixi amb la d'ubicació del CMAU-VM o que aquest estigui ple i no tingui places disponibles. En aquest supòsit, l'acolliment s'efectua en recursos d'entitats privades conveniades o no, sent la Direcció del Programa de Dona qui assumeix el cost d'aquestes places.

PRINCIPALS DADES 2011

Dones acollides d'urgència: 96 dones.

Infants o adolescents acollits d'urgència: 100 infants o adolescents (fills i filles de les dones acollides).

PRINCIPALS DADES PRIMER SEMESTRE 2012

Dones acollides d'urgència: 67 dones, el que suposa un increment del 35,8% de dones respecte el mateix període de 2011. D'aquestes, 54 dones han estat acollides al Centre Municipal d'Acol·liment d'Urgència per Violència Masclista (CMAU-VM).

Infants o adolescents acollits d'urgència: 49 infants o adolescents. D'aquests, 39 infants o adolescents han estat acollits al CMAU-VM.

En situacions de violència masclista cal un acol·liment d'urgència quan:

1. La dona ha decidit l'abandonament immediat del domicili on viu violència i:
  - hi ha risc que la persona agressora la pugui localitzar i amenaçar/intimidat o agredir amb ella, als seus fills/filles, i/o a qui l'estigui allotjant (familiars, amistats, companys o companyes de feina, o d'altres).
  - O no hi ha indicis raonables de risc, però la dona no té cap altre recurs alternatiu d'allotjament que pugui utilitzar en aquell moment (amistats, familiars, companys o companyes de feina, i d'altres), de manera que si des de l'EAD no se li proporciona acol·liment solament té dues alternatives: tornar al domicili amb la persona agressora o quedar-se al carrer.
2. La dona està en estat de xoc¹⁴ després d'una agressió greu psicològica i/o física i/o sexual, es mostra desorientada i no sap quina decisió prendre (abandonar el domicili, tornar amb l'agressor, anar a casa d'un familiar o conegut). En aquest cas, a la dona se li aconsella que es prengui uns dies de reflexió i se li ofereix la possibilitat d'accedir al CMAU-VM on disposa d'un espai de contenció i escolta amb professionals que podran aclarir els seus dubtes i acompanyar el seu procés de presa de consciència sobre el que li passa i de presa de decisions.

Dades de 2011

En total, al 2011 es van acollir d'urgència un total de 96 dones i 100 infants o adolescents.

Dades del primer semestre de 2012

Al primer semestre de 2012, es van acollir d'urgència un total de 67 dones i 49 infants o adolescents, el que suposa un increment d'un 35,8% de dones que han requerit de recursos d'acol·liment d'urgència respecte el mateix període de 2011. D'aquestes, han estat acollides al CMAU-VM 54 dones i 39 infants o adolescents. La resta han estat derivades a d'altres recursos no municipals, efectuant-se en aquest cas l'acol·liment d'urgència en recursos situats en altres zones de la ciutat o de la província de Barcelona.

Si comparem les dades del mateix període de 2011, es constata un increment significatiu (35,8%) en el nombre d'unitats familiars acollides d'urgència. Caldrà disposar de les dades

---

¹⁴ Estat de xoc entès com un estat de caràcter agut causat per una agressió greu, que pot durar hores o dies, i que provoca alteracions a nivell psíquic, cognitiu i, sovint, també a nivell somàtic. Sol ser freqüent que la dona se senti confosa, amb alteració de la consciència, desorientada, amb agitació, embotiment afectiu, angixa, o d'altres manifestacions.

anuals de 2012 per confirmar i interpretar aquest increment. Malgrat haver disminuït el nombre total de dones ateses respecte l'any anterior (11,27%), una part significativa de les situacions que han arribat en aquest mateix període a l'EAD han estat d'una major gravetat.

HAN REQUERIT RECURSOS ACOLLIMENT D'URGÈNCIA	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Dones	43	67
Infants	40	49

Acolliment de llarga estada

A continuació es detallen els recursos públics i privats conveniats existents l'any 2011 a la ciutat de Barcelona i les dades d'acolliment.

Els serveis d'acolliment de llarga estada són recursos d'estada limitada i de transició que permeten que les dones puguin treballar la situació de violència viscuda i donar eines socials i personals per tal de que les dones puguin recuperar el control i l'autonomia del seu propi procés vital.

Tenint present les característiques del procés de recuperació, la duració de l'estada és amb caràcter general d'un màxim de sis mesos, excepte en aquells casos que el procés jurídic, social i/o emocional o els propis objectius establerts en el pla de treball necessitin per ser assolits d'un temps complementari.

A la ciutat de Barcelona tenim dos tipus de recursos públics d'acolliment de llarga estada i un de nou posat en marxa el juliol de 2011:

- Cases d'Acollida
- Pis tutelat
- Pisos pont en comunitats de veïns (juliol 2011)

Les dones i infants o adolescents són acollits en qualsevol d'aquests recursos a proposta de l'EAD amb el qual s'acorda un únic pla de treball amb responsabilitats diferenciades i complementàries.

Quan no hi ha places disponibles als recursos públics i als privats conveniats, es recorre a la resta d'entitats privades i la Direcció del Programa de Dona assumeix el cost de cada plaça ocupada mentre duri l'acolliment de llarga estada.

PRINCIPALS DADES 2011

Recursos de llarga estada tant públics com privats conveniats: 73 dones i 82 infants o adolescents.

Casa d'Acolliment de llarga estada de Barcelona: 24 dones i 26 infants o adolescents.

Casa d'acollida amb entitat conveniada: 15 dones i 7 infants.

Pis tutelat conveniat amb entitat privada: 5 dones i 8 infants o adolescents.

Pisos d'acollida en comunitats de veïns (1er semestre 2011): 5 dones i 6 infants.

PRINCIPALS DADES PRIMER SEMESTRE 2012

Dones han requerit de recursos d'acolliment de llarga: 56 (6,64% més respecte el mateix període de 2011).

Infants o adolescents que han requerit acolliment de llarga estada: 61.

Casa d'Acolliment de Barcelona: 13 dones i 11 infants o adolescents.

Casa acolliment d'entitat amb places conveniades: 9 dones i 6 infants.

Pis tutelat conveniat: 4 dones i 6 infants o adolescents.

Pisos pont en comunitats de veïns (primer semestre): 7 dones i 10 infants.

Al 2011 es van atendre un total de 73 dones i 82 infants o adolescents en recursos de llarga estada tant públics com privats, conveniats o no.

Durant el primer semestre de 2012 un 10,7% més de dones han requerit de recursos d'acolliment de llarga estada respecte el mateix període de 2011.

HAN REQUERIT RECURSOS ACOLLIMENT DE LLARGA ESTADA	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Dones	50	56
Infants	45	61

Casa d'Acollida de Dones de Barcelona (CAD)

La titularitat de la CAD és del Consorci de Serveis Socials de Barcelona al qual es va traspasar amb data 1 de gener de 2009. Està finançada íntegrament per la Direcció del Programa de Dona de l'Ajuntament de Barcelona.

La CAD és un servei residencial de llarga estada que té com a objectiu oferir un espai d'acollida i convivència per a les dones i les seves filles i els seus fills que han viscut situacions de violència masclista i que no disposen d'una xarxa familiar i/o social de suport, o que no la poden fer servir per qüestions de seguretat, proporcionant-los un entorn de seguretat física i emocional i una atenció integral a les seves necessitats.

Des de la CAD es promou un treball d'elaboració de la problemàtica que ajudi a recuperar l'autonomia, l'autoestima, la valoració personal i una relació materno-filial satisfactòria. Intervé de manera conjunta i complementària amb l'EAD i garanteix l'articulació amb els recursos de la comunitat i amb els diferents serveis que intervenen en la resolució de la problemàtica de les dones i de les seves filles i fills.

La CAD ofereix atenció permanent durant les 24 hores del dia tots els dies de l'any. Té una capacitat per acollir dones amb els seus respectius fills i filles amb un màxim de 27 places, distribuïdes en 10 habitacions.

Els/les professionals de que disposa per poder proporcionar aquesta intervenció integral són educadors/es socials, psicòloga i treballadora familiar, a més de la direcció del centre. Amb les dones i amb els infants o adolescents acollits s'intervé tant a nivell individualitzat com grupal.

La via d'accés a la CAD és l'EAD. L'articulació amb l'EAD es manté sota la mateixa lògica d'un únic pla de treball amb cada dona i unitat familiar, amb responsabilitats diferenciades per a cada un dels serveis.

L'any 2011 es van acollir 24 dones i 26 infants o adolescents diferents a la CAD.

En el primer semestre de 2012 es van acollir 13 dones i 11 infants o adolescents a la CAD.

CASA ACOLLIDA LLARGA ESTADA <i>Consorci de Serveis Socials</i>	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Dones	11	13
Infants	13	11

Casa d'acolliment d'entitat privada

La Direcció del Programa de Dona té conveniades 5 places de llarga estada en una casa d'acolliment de titularitat privada, on si és necessiten més places per derivació de l'EAD, l'entitat les facilita, tot assumint el cost extraordinari la Direcció de Dona.

L'any 2011 van estar acollides de llarga estada en l'entitat privada 15 dones i 7 infants.

El primer semestre de 2012 van estar acollides en l'entitat privada 9 dones i 6 infants.

CASA ACOLLIMENT <i>entitat conveniada</i>	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Dones	6	9
Infants	3	6

Pisos pont en comunitats de veïns

El pis tutelat i els pisos pont en comunitat de veïns són recursos d'acolliment de llarga estada de major autonomia de la dona i els infants i adolescents. Es considera que són el recurs últim previ a viure de manera independent. L'acompanyament educatiu és selectiu i no pas permanent com a les cases d'acolliment. Les dones que hi accedeixen han de tenir algú ingrés econòmic malgrat necessitin complementar-ho amb ajuts econòmics proporcionats per l'EAD i han de fer-se càrrec de totes les obligacions quotidianes com si estiguessin vivint de manera autònoma (comprar, cuinar, portar els nens i les nenes a l'escola, etc.).

El passat mes de juliol de 2011 es van posar en marxa dos pisos cedits amb aquesta finalitat pel Patronat Municipal de l'Habitatge. Estan gestionats pel Consorci de Serveis Socials de Barcelona i finançats íntegrament per la Direcció del Programa de Dona de l'Ajuntament de Barcelona. Cada un d'ells disposa de tres habitacions amb una oferta màxima de 4 places, el que suposa un total d'un màxim de 6 unitats familiars i 8 places (dones i infants o adolescents).

L'any 2011 (segon semestre) van ser acollides 5 dones i 6 infants o adolescents.

En el primer semestre de 2012 van ser acollides 7 dones i 10 infants o adolescents. Donat que es van posar en marxa el mes de juliol de l'any passat no es poden facilitar dades del primer semestre de 2011.

PISOS COMUNITATS VEÏNS <i>Consorci Serveis Socials</i>	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Dones	----	7
Infants	----	10

Pis tutelat conveniat amb entitat/s privada/es

Els pis tutelat disposa de 6 habitacions que poden oferir acolliment temporal a un màxim de 12 persones (dones i els seus fills/filles) o, en termes d'unitats familiars, un màxim de 6 unitats familiars diferents. Es considera, però, no recomanable que en aquesta tipologia de recurs d'acolliment convisquin més de 3/4 unitats familiars.

El 2011 van estar acollides 4 dones i 6 infants o adolescents diferents.

En el primer semestre de 2012 van estar acollides 4 dones i 7 infants o adolescents.

PISOS TUTELATS CONVENIATS	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Dones	3	4
Infants	5	7

ATENPRO (teleassistència mòbil per violència de gènere)

El servei de teleassistència mòbil per violència de gènere (ATENPRO) és un servei voluntari i gratuït que permet la dona estar permanentment localitzable, sigui quin sigui el lloc en què es trobi, i en contacte les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any amb professionals específicament preparats per donar resposta a les necessitats que pugui plantejar (angoixa, por, tristesa, inseguretat...), o a la crisi que es pugui produir.

És un servei que permet, si s'escau, mobilitzar ràpidament els serveis d'emergència que calguin (cossos de seguretat, ambulància, etc.) en cas que la dona es trobi en una situació de risc o hagi estat agredida.

El Servei d'ATENPRO es du a terme a través d'un telèfon mòbil de característiques especials i utilitza dos sistemes de telelocalització (GPS i cel·les GSM), a través dels quals la dona pot comunicar-se amb el servei només prement un tecla específica que té el mòbil, que activant-la funciona com un mans lliures. Per tant, es tracta d'un recurs no solament enfocat a prevenir possibles agressions i garantir una atenció immediata davant de situacions d'emergència, si no també de cara a transmetre tranquil·litat i oferir suport, informació i assessorament a les usuàries del servei

Tot i reunir els requisits necessaris d'accés, hi ha dones que no disposen d'aquest servei per què, malgrat se li ofereixi, la dona no el considera necessari perquè l'agressor està a presó.

No hi tenen dret a ATENPRO la dona que conviu amb l'agressor o quan l'agressor no és la seva parella o exparella.

PRINCIPALS DADES 2011

Dones amb servei del TAM (actual ATENPRO): 269 dones.

PRINCIPALS DADES PRIMER SEMESTRE 2012

Dones amb servei de ATENPRO: 243 dones, el que suposa una disminució d'un 5,08% respecte el període de l'any anterior.

L'any 2011 van disposar del servei de teleassistència mòbil (TAM) un total de 269 dones de les quals 225 disposaven del servei a 1 de gener i 44 són altes noves.

Dades del 2007 a 2011

Les dades 2011 mostren una diferència a la baixa important respecte a períodes anteriors, sobretot respecte a 2010, degut a la redefinició l'estiu 2010 dels criteris restrictius d'accés al servei que el Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat va fer un cop va assumir les competències que tenia el Ministeri d'Igualtat.

Paral·lelament, els ATENPRO en actiu van tenir un procés de depuració consistent en donar de baixa aquells aparells als quals s'havien produït reiteradament incidències per mal ús per part de la dona (oblidar-se repetidament de carregar la bateria, no portar habitualment el mòbil amb ella i circumstàncies similars).

Posteriorment, el Ministeri va emetre, amb data 20 de juny de 2011, la Circular 4/2011 d'Extensió de l'ATENPRO que ha ampliat els criteris d'accés al servei. Però l'impacte a la baixa del primer semestre de 2011 és evident tal i com es constata al quadre comparatiu en el període 2007 – 2011.

	2011	2010	2009	2008	2007
Dones amb servei de teleassistència mòbil <i>(actual ATENPRO)</i>	269	505	400	300	155

Dades del primer semestre de 2011 i 2012

Al primer semestre de 2012 van disposar d'ATENPRO un total de 243 dones. La comparativa amb el mateix període de l'any anterior mostra una disminució del 5,08%, atribuïble al menor nombre de dones ateses respecte el primer semestre de l'any anterior.

En tot cas, s'aprecia l'ATENPRO com un recurs consolidat en l'àmbit de la lluita contra la violència masclista exercida per la seva parella o ex-parella.

	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Tenen servei de Teleassistència mòbil <i>(actual ATENPRO)</i>	256	243

Recursos d'atenció a la infància i a l'adolescència que viu violència masclista

Descripció del servei i model d'intervenció en infants i adolescents

L'Ajuntament de Barcelona compta amb dos serveis que atenen la infància i l'adolescència en situacions de violència masclista:

- EAD on els infants i els adolescents s'atenen a partir de la demanda que fan les mares en tant que dones. Sovint, són les i els professionals els i les que han de fer conscient la mare de l'impacte que la violència està tenint en els seus fills i les seves filles i que ella, vol creure estan preservats/des, en la majoria dels casos.
- Servei d'Atenció a nens i nens que han patit violència de gènere a l'àmbit familiar (SAN) on les mares o persones referents fan la demanda directa d'atenció per als infants i els adolescents.

Des del 13 de juliol de 2012, aquests serveis treballen aplicant un nou model d'intervenció que s'ha concretat en el document ***Intervenció amb infants i adolescents en situacions de violència masclista des del sistema públic de serveis socials de la ciutat de Barcelona***, presentat en aquesta data, i que implica els serveis de la Direcció del Programa de Dona i els Consorci de Serveis Socials, institucions que van col·laborar el grup de treball que el va elaborar i on van participar dues expertes externes¹⁵. El model d'atenció definit suposa un punt d'inflexió que tindrà un impacte important en la pràctica de tots els serveis socials implicats.

El document descriu tant el model d'atenció que es vol implementar pels serveis socials públics d'ambdues institucions, com fa aportacions innovadores i suposa un esforç reeixit per integrar mirades que, tot i la voluntat de professionals i serveis, no sempre conflueixen (mirada gènere, d'infància en risc i violència masclista).

Aquest és un document ambiciós en tant que pretén ser útil, apoderar els i les professionals, i tenir impacte a nivell institucional; aporta també una sèrie de recomanacions per a la millora de l'atenció que es dispensa als infants i als adolescents que viuen situacions de violència masclista, recomanacions que interpel·len altres institucions a més de les dues col·laboradors del grup de treball.

Principals dades

PRINCIPALS DADES 2011

Unitats familiars ateses directament o indirecta: 245 unitats familiars.

Infants i adolescents atesos directament o indirecta¹⁶: 408 infants i adolescents.

¹⁵ Aquest document ha estat elaborat per un grup de treball integrat per professionals i comandaments de tots els serveis socials implicats: Centres de Serveis Socials, Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA), EAD, Servei d'Atenció a Nenes i Nens (SAN) i la CAD.

¹⁶ Intervenció indirecta és través d'intervenció amb la mare.

PRINCIPALS DADES DEL PRIMER SEMESTRE DE 2012

Unitats familiars ateses directament o indirecta: 245 unitats familiars, un increment del 29,79% d'unitats familiars ateses respecte al mateix període de l'any anterior.

Infants i adolescents atesos directament o indirecta¹⁷: 398 infants i adolescents.

Dades anuals 2011

L'any 2011 els/les professionals d'infància de l'EAD i del SAN van atendre un total de 245 unitats familiars i, directament o indirecta, a través d'intervenció amb la mare, un total de 408 infants i adolescents.

Si es comparen les dades anuals del 2011 amb les del 2010, s'observa un increment d'infants i adolescents atesos similar al de períodes anteriors.

INFANTS I ADOLESCENTS ATESOS	2011	2010	2009	2008	2007
TOTAL	408	387	416	490	208

Dades anuals del primer semestre 2011 i 2012

El primer semestre de 2012 els/les professionals d'infància de l'EAD i els del SAN han atès un total de 245 unitats familiars (el mateix nombre que durant tot el 2011) i, directa o indirectament, a través d'intervenció amb la mare, un total de 398 infants i adolescents.

Això suposa un increment del 29,79% d'unitats familiars ateses respecte el mateix període de 2011. La confirmació d'aquesta evolució es podrà fer un cop es disposi de les dades anuals de 2012, que confirmaria que els canvis incorporats en la implementació del nou model eren escaients.

	Primer semestre 2011	Primer semestre 2012
Unitats familiars ateses	172	245
Infants i adolescents atesos directament i indirecta	229	398

---

¹⁷ Intervenció indirecta és través d'intervenció amb la mare.

Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH)

Descripció del servei i principals dades

El Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH) és un servei ambulatori d'informació, assessorament i tractament psicoeducatiu adreçat a homes que exerceixen o han exercit qualsevol tipus de violència cap a la seva parella i/o a les seves filles i/o fills i que d. L'objectiu principal del servei és treballar amb els homes, que hi accedeixin de manera voluntària, per eliminar o disminuir els maltractaments i aconseguir unes relacions de parella i familiars més respectuoses i igualitàries.

El SAH ofereix un espai de reflexió als homes que acudeixen voluntàriament per poder treballar els temes següents:

- Identificar i reconèixer els comportaments i les actituds violentes.
- Assumir la responsabilitat dels actes violents i les conseqüències que tenen.
- Comprendre per a què fan servir la violència.
- Conèixer el procés de la violència masclista.
- Trobar alternatives no violentes en les seves relacions.

El SAH ofereix als homes que hi accedeixen intervenció individual i intervenció grupal. La intervenció individual d'acolliment té per objectiu valorar la situació i oferir una ajuda personalitzada, i amb la grupal¹⁸ es facilita un treball biogràfic sobre els rols i els models d'home i de dona, es treballen la millora de l'autoconeixement, la identificació i l'expressió d'emocions, la resolució no violenta dels conflictes, la comunicació, l'empatia, l'autoestima, etc.

PRINCIPALS DADES 2011

Homes atesos com a usuaris del servei: 137.

Presencialment: 114.

Telefònicament 23.

Dones ateses com a parelles o exparelles d'aquests usuaris: 48.

Tractament grupal:

- 3 grups d'homes.
- 29 homes.
- 48 sessions.

Procedència:

- 64% per pròpia iniciativa.
- 34% derivats per professionals de la xarxa pública i privada.
- 2% venen a través de la parella, ex parella o algun familiar.

Accions de sensibilització: 11.

Cursos de formació per a professionals: 3.

Tallers adreçats a nois: 52 participants.

¹⁸ Els grups de la intervenció grupal són setmanals i tenen una durada de 9 mesos.

PRINCIPALS DADES DEL PRIMER SEMESTRE DE 2012

Homes atesos: 79 homes.

Presencialment: 69 (un 7% més que el 2011).

Telefònicament: 10 (un 300% menys que el 2011).

Dones ateses com a parelles o exparelles dels homes atesos: 26 dones (un 7% més que el mateix període de 2011).

Tractament grupal:

- 23 homes (un 26% més que al 2011).
- 41 sessions (un 36,5% més).

Principals dades i comparativa

Dades de 2007 a 2011

El 2011 es van atendre de manera presencialment i com a usuaris del servei 114 homes i 45 dones que van estar contactades com a parelles o exparelles dels homes. A més, 'han atès telefònicament 23 homes i 3 dones. L'augment del nombre d'homes (114) i dones (45) atesos presencialment ha augmentat lleugerament (3,35%). Aquest és un fet que es valora molt positivament, en tant que significa que més homes s'han compromès en alguna fase del tractament (acollida, treball grupal i posterior seguiment).

Seguint el protocol del servei, durant la fase d'acolliment es va contactar amb les parelles o exparelles dels homes atesos amb l'objectiu d'informar sobre el servei, oferir suport especialitzat, valorar el risc de futures situacions de violència i contrarestar qualsevol intent d'un ús manipulador que els homes puguin fer respecte a l'assistència al nostre servei.

Des del 2007 es manté, en general, la tendència de l'increment progressiu de persones ateses al servei, cosa que denota un major coneixement sobre el SAH, tant dels homes, com dels serveis que deriven.

NOMBRE ATENCIONS AL SAH	2011	2010	2009	2008	2007
Homes atesos presencialment	114	98	100	103	77
Homes atesos telefònicament	23	27	21	39	32
<i>Subtotal homes</i>	<i>137</i>	<i>125</i>	<i>121</i>	<i>142</i>	<i>109</i>
Dones ateses presencialment, com a (ex)parelles dels homes atesos	45	42	43	15	19
Dones ateses telefònicament, com a (ex)parelles dels homes atesos	3	12	6	-	-
<i>Subtotal dones</i>	<i>48</i>	<i>54</i>	<i>49</i>	<i>15</i>	<i>19</i>
TOTAL	185	179	170	157	128

Dades del primer semestre de 2012

En el primer semestre de 2012, es van atendre com a usuaris del servei 79 homes i 26 dones, (contactades com a parelles o exparelles dels homes atesos).

Pel que fa al total d'homes atesos, s'observa un descens del 41% respecte al mateix període de l'any anterior, i s'incrementa un 7,2% els homes atesos presencialment i un 42,42% els casos nous.

Durant el 2011 van haver més atencions telefòniques que, en molts casos, no es van concretar en usuaris nous. En canvi, durant el primer semestre de 2012, s'han incrementat els homes atesos presencialment i, com a conseqüència, els usuaris nous (33), reduint-se el nombre dels homes atesos només telefònicament (10).

ATENCIONS SAH	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Expedients nous homes	33	19
HOMES		
Atenció presencial	69	64
Atenció telefònica	10	48
Total atencions homes	79	112
DONES		
Dones ateses com a (ex)parelles dels homes atesos presencialment	26	24
Dones ateses com a (ex)parelles dels homes atesos telefònicament	0	3
Total atencions dones	26	27
TOTAL ATENCIONS	105	139

Pel que fa a la intervenció amb els homes atesos al servei, s'han realitzat un total de 404 entrevistes, de les que 245 corresponen a la fase d'acolliment, 104 a la fase de tractament individual (21 homes), 45 sessions de treball grupal (26 homes), i 10 entrevistes a la fase de seguiment (10 homes).

Les dades mostren un augment progressiu dels homes atesos presencialment, i dels homes que passen la fase d'acolliment i inicien els tractaments per violència masclista. A més, s'està millorant la detecció de la violència i la derivació d'altres serveis de la xarxa pública cap al SAH.

Tractament grupal

Dades de 2007 a 2011

Pel que fa als tractaments grupals, el 2011 es van realitzar tres grups, on han participat 26 homes, un nombre superior a l'any anterior. Cada trimestre va començar un grup nou.

El servei potencia el treball grupal, per sobre del tractament individual, perquè ofereix avantatges importants respecte al treball individual:

- Desindividualitza la problemàtica de la violència de gènere i visibilitza els seus components socials i culturals.
- Permet identificar en els altres membres del grup aspectes que són difícils de reconèixer en un mateix.
- Facilita que es qüestionin mútuament creences, discursos i actuacions relacionades amb l'exercici de la violència i permet que aprenguin dels avanços i de les estratègies d'èxit dels altres.
- Permet observar la mateixa interacció i treballar processos i patrons de comunicació, percepció i significació de l'experiència en situacions de conflicte entre els homes en el grup. El treball grupal afavoreix modelar maneres alternatives de comunicació i relació per part dels facilitadors.
- El grup pot convertir-se en una xarxa de suport social significativa pels seus membres, i en un espai de construcció i elaboració de intimitat.

Els continguts que es desenvolupen en el treball grupal amb els homes són:

- Responsabilització de la violència exercida.
- Anàlisi d'episodis violents.
- Relació entre masculinitat i violència.
- Relació amb la violència en la pròpia història de vida.
- Noves formes de relació i aprenentatge d'habilitats relacionals.

Seguint el protocol del servei, durant la fase d'acolliment, s'ha contactat amb les parelles o exparelles dels homes atesos amb l'objectiu d'informar sobre el servei, oferir suport especialitzat, valorar el risc de futures situacions de violència i contrarestar qualsevol intent de manipulació que els homes puguin fer respecte a l'assistència al nostre servei.

Pel que fa a les dones ateses com a parelles o exparelles, el volum no ha variat gaire respecte l'any anterior. Les dones representen un 24,7% del total de persones ateses, front a un 17,2% el mateix període de 2011.

En general, el nombre d'homes que participen dels grups de tractament experimenta un petit creixement des de l'any 2007. El nombre de participants al grup roman limitat.

NOMBRE DE PARTICIPANTS EN GRUPS	2011	2010	2009	2008	2007
Usuaris	29	22	28	27	27
Sessions	48	51	63	61	63

Dades del primer semestre de 2012

Pel que fa als tractaments grupals, han començat tres grups, un cada trimestre, amb la participació de 23 homes. Això representa un 26% més respecte al mateix període de 2011, i un 36,5% més en el nombre de sessions.

NOMBRE DE PARTICIPANTS EN GRUPS	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Usuaris	23	17
Sessions	41	26

Procedència de les demandes al servei

Dades de 2007 a 2011

Al 2011, les sol·licituds d'atenció generades al servei es van distribuir segons la procedència: un 64% dels casos arribaren al servei per pròpia iniciativa, un 34% dels usuaris van ser derivats per professionals de la xarxa pública i privada, i un 2% van venir a través de la parella, ex parella o algun familiar. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any 2012.

Els usuaris que van venir sense derivació han trobat majoritàriament la informació a través de la parella, familiars o amics, o bé a les comissaries de mossos d'esquadra, policia i/o jutjats, serveis sanitaris i línies d'informació telefònica.

El 2011 el 34% que va ser derivat per algun servei, encara que no s'hagués donat derivació formal, és a dir, mitjançant informe o comunicació entre professionals. La majoria han estat derivats per serveis socials (28,8% més que l'any anterior), centres d'atenció primària de salut, mossos i l'oficina d'atenció a les víctimes del delictes de Justícia.

CENTRES DERIVANTS (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Serveis especialitzats en violència i associacions de dones	8,80	21,50	40,00	40,00	37,00
Salut Mental	2,90	7,10	3,00	13,00	10,00
Serveis Socials	32,40	3,60	27,00	13,00	13,00
CAP Salut	14,70	32,10	7,00	10,00	13,00
Professionals privats	0,00	7,10	10,00	8,00	17,00
Altres Institucions (entre d'altres, Mossos, OAVD...)	11,70	14,30	7,00	6,00	0,00
PIAD	2,90	7,10	0,00	4,00	7,00
EAIA	8,80	3,60	3,00	4,00	0,00
CAS Drogodependències	2,90	3,60	3,00	2,00	3,00
Serveis penitenciaris	8,80	-	-	-	-

Perfil dels homes atesos el 2011

Els homes que han acudit al servei durant el 2011, mostren una gran *heterogeneïtat* de característiques psicosocials, el que demostra la inexistència d'un perfil homogeni dels homes que exerceixen violència cap a les seves parelles al SAH. Malgrat tot, es poden determinar una sèrie de trets particulars i més habituals dels homes atesos.

Edat dels homes atesos al SAH

Període 2007 a 2011

La forquilla d'edat dels homes atesos continua, com en anys anteriors, sent ampla: des de 19 anys a 75. La distribució percentual per franges d'edat es manté estable respecte l'any 2010. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any 2012.

Un 57,89 % dels usuaris tenien entre 26 i 45 anys, xifra semblant al 2010. La franja amb més usuaris fou la de 26 a 35 anys, com els anys anteriors. Les dades mostren que els usuaris del servei eren homes força joves, tram d'edat més favorable per provocar transformacions.

Per altra banda, el grup d'edat a partir de 46 anys va representar un 41% el 2011, 5,6 punts per sobre del 2010.

EDAT (%)	2011	2010	2009	2008	2007
18-25 anys	6,1	6,4	6	6,8	6
26-35 anys	32,4	33,6	33	26,5	34
36-45 anys	25,4	23,6	30	35	38
46-55 anys	24,5	27,3	23	17,1	15
56-65 anys	7	9,1	6	10,3	5
+ de 65 anys	4,3	2,7	2	4,3	2
NC	0,3	12,0	2,4	17,6	4,3

Nivell d'estudis dels homes atesos al SAH

Període 2007 a 2011

Pel que fa al nivell d'estudis, la majoria d'usuaris tenien estudis primaris i secundaris (en total un 56,5%). Un 21% amb estudis superiors i el mateix percentatge amb Formació Professional. Hi ha un petit nombre d'usuaris que no tenen estudis (3%). Respecte al 2010, hi ha un nombre lleugerament major d'homes amb estudis primaris (un 1,5% més) i secundaris (5,2% més), percentatges semblants als de 2009 i 2008. Aquest any, s'ha reduït el nombre d'usuaris que tenen estudis superiors. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any 2012.

NIVELL D'ESTUDIS (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Sense estudis	3	2,1	3,0	4,0	0,0
Primaris	32,8	30,9	22,0	31,0	46,0
Secundaris	23,68	19,1	24,0	25,0	17,0
Formació Professional	21,05	23,4	24,0	10,0	7,0
Superiors	21,05	24,5	24,0	30,0	29,0
NC	0,0	24,8	19,0	21,0	19,0

Situació laboral dels homes atesos al SAH

Període 2007 a 2011

El 69,3% dels usuaris actualment van estar treballant (7,5 punts menys que el 2010) durant aquest any molts dels usuaris van perdre la feina. Tot i així, la xifra dels que es troben en situació d'atur, es va incrementar en 6,42 punts respecte el 2010. Va destacar que un 12,28% dels homes estan jubilats i de baixa. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any 2012.

SITUACIÓ LABORAL (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Treballen	69,30	76,80	71,00	68,10	80,00
Atur	18,42	12,00	20,00	20,70	14,40
Jubilats	10,53	6,00	5,00	6,00	3,30
Baixa	1,75	5,00	4,00	5,20	2,20
NC	0	24,00	19,00	10,00	10,00

Nacionalitat dels homes atesos al SAH

Període 2007 a 2011

Dels 114 homes atesos presencialment, 71 (62,2%) tenien la nacionalitat espanyola, dada en lleuger descens respecte anys anteriors, i 43 (37,8%) estrangers, principalment d'Amèrica Llatina. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any 2012.

PROCEDÈNCIA (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Espanya	62,20	69,60	66,00	72,00	68,80
Amèrica Llatina	26,30	13,60	8,00	15,00	13,80
Àfrica	2,60	0,00	2,00	13,00	13,80
Altres	8,90	16,80	24,00	0,00	3,60

Estat civil dels homes atesos al SAH

Període 2007 a 2011

Pel que fa a l'estat civil dels usuaris atesos al 2011, hi ha un predomini dels homes casats (44,70%) i parella de fet (en total sumen 45,6%), seguits dels solters (36%). La resta, un 18,4%, es reparteix entre divorciats, separats, i altres. Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any 2012.

ESTAT CIVIL (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Casat	44,70	46,30	44,00	46,00	45,50
Parella de fet	0,90	4,10	10,00	14,00	14,90
Solter	36,00	27,60	26,00	17,00	18,80
Separat	10,50	7,30	9,00	12,00	10,90
Divorciat	6,10	10,60	9,00	7,00	6,90
En tràmits	1,80	4,10	2,00	3,00	2,97
NC	0,00	1,60	19,00	15,00	7,90

Convivència dels homes atesos al SAH

Període 2007 a 2011

El 2011 un 74,6% dels homes atesos tenien fills o filles (ja fos de la seva parella actual o d'anteriors relacions), un percentatge superior al 2010. La major part dels fills i filles (43%) tenien menys de 10 anys.

Els percentatges d'usuaris que convivia amb les seves parelles i/o amb els seus fills i/o els fills de la parella indicaren la necessitat de treballar amb els homes per tal de prevenir futura violència caps a les parelles i els/les fills/es, i les conseqüències que podien tenir tant per les dones com pels menors amb qui convivia.

CONVIVÈNCIA (%)	2011	2010	2009	2008	2007
Parella i fills/es	57,90	55,70	57,00	60,00	50,00
Familiars	18,40	18,90	17,00	14,00	10,00
Sol	20,20	23,80	25,00	20,00	19,00
Amb amics	3,50	1,60	1,00	5,00	5,00
NC	0,00	2,40	19,00	15,00	16,00

Dades psiquiàtriques dels homes atesos al SAH i consum de substàncies tòxiques

Període 2007 a 2011

El 2011 es va observar un descens respecte als homes atesos amb antecedents de tractaments psiquiàtrics (d'un 61,5% el 2010 a un 52,6% el 2011). Després d'episodis greus de violència o d'alguna intervenció policial i judicial, molts d'ells van iniciar el tractament psiquiàtric - normalment amb medicació -, per presentar símptomes d'ansietat i estrés. Aquestes dades donen suport a les tesis que defensen que la psicopatologia no guarda una relació de causa-efecte amb la violència masclista. Els tractaments farmacològics es donen, precisament, per pal·liar símptomes relacionats amb la violència, i no per tractar trastorns mentals previs.

Aquesta és una dada de caràcter anual que es recollirà al finalitzar l'any 2012.

En el 2011 també ha descendit el percentatge d'homes que fan un consum problemàtic de substàncies tòxiques - puntual o crònic -, (un 5,6 % més) Els homes van informar al servei que el consum era majoritàriament d'alcohol, haixix o cocaïna, i que a vegades es podia relacionar aquest consum amb episodis de violència. S'ha de tenir en compte que la quantitat i els tipus de consum varien molt i que la seva relació amb l'exercici de la violència seria complexa i en cap cas de simple causalitat. Les dades de 2011 són molt semblants a les del 2009.

Aquestes dades corroborem la tesi de que el consum de substàncies tòxiques no té una relació de causa-efecte amb la violència dels homes agressors, tot i que sí es tenen en compte com a problemàtiques associades.

CONSUM DE SUBSTÀNCIES (%)	2011	2010	2009	2008	2007
SÍ	37,70	31,20	25,62	38,53	29,36
No	62,30	40,80	45,45	54,13	33,03
NC	0,00	28,00	28,93	37,61	62,39

Violència que han exercit

Tipus de violència exercida

Dades de 2007 a 2011

L'any 2011, no es va atendre cap usuari que hagués exercit violència sexual contra la seva (ex)parella. La violència exclusivament psicològica es manté molt similar a l'any 2010 (un 2,2% per sobre), i, finalment, quan a les violències psicològica i física es va incrementar en quasi 9 punts percentuals (de 70,5% a 78,9%) respecte el 2010.

Respecte a l'evolució des del 2007, podem dir que hi ha hagut un creixement progressiu de la violència física amb violència psicològica:

	2011		2010		2009		2008		2007	
VIOLÈNCIA EXERCIDA	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%
Psicològica	24	21,05	18	14,40	20	16,53	21	14,79	15	13,76
Física i psicològica	90	78,95	67	53,60	64	52,89	86	60,56	57	52,29
Física, psicològica i sexual	0	0,00	10	8,00	9	7,44	3	2,11	4	3,67
NC	0	0,00	30	24,00	27	22,31	28	19,72	32	29,36
TOTAL	114	100	125	100	121	100	142	100	109	100

Dades del primer semestre de 2012

Observant les característiques de la violència exercida pels homes atesos, es pot dir que la violència psicològica ha crescut un 10%, en canvi la violència física (que inclou sempre violència psicològica) va baixar un 13,08 %, la qual cosa és positiva, perquè amb violència només psicològica els tractaments tenen millor pronòstic. En aquest període només un dels homes atesos va reconèixer haver exercit violència física, psicològica i sexual alhora cap a les seua parella o exparella.

VIOLÈNCIA EXERCIDA <i>expedients nous SAH</i>	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Psicològica	12	5
Física i psicològica	20	14
Física, psicològica i sexual	1	0
TOTAL	33	19

Temps de durada de la violència exercida

Dades de 2007 a 2011

Respecte al temps de la durada de la violència, en la majoria de casos té una durada inferior als 5 anys (un 60,53% en 2011) i un nombre molt elevat d'homes arriba al servei abans dels 3 anys (un 47,37% en 2011). Per tant, es pot afirmar que la violència no ha estat encara cronificada en les seues relacions de parella, el que indica un millor pronòstic de cara als tractaments.

De cara al treball en xarxa, doncs, és important tenir en compte que si no s'actua en els primers anys es pot donar una cronificació de la violència, per tant, és necessari millorar la detecció i derivació per part dels serveis de la xarxa pública.

Pel que fa a l'evolució de 2007 a 2011, els intervals inferiors a 3 anys són també els més alts:

	2011		2010		2009		2008		2007	
TEMPS DURADA VIOLÈNCIA	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%
<1 any	18	15,79	11	8,80	17	14,05	28	19,72	7	6,42
de 1 a 3 anys	36	31,58	22	17,60	19	15,70	16	11,27	17	15,60
de 3 a 5 anys	15	13,16	15	12,00	12	9,92	12	8,45	4	3,67
de 5 a 9 anys	15	13,16	8	6,40	15	12,40	16	11,27	12	11,01
de 10 a 20 anys	15	13,16	12	9,60	2	1,65	6	4,23	13	11,93
20 anys ó >	15	13,16	14	11,20	10	8,26	9	6,34	3	2,75
NC	0	0,00	43	34,40	46	38,02	55	38,73	53	48,62
TOTAL	114	100	125	100	121	100	142	100	109	100

Dades del primer semestre de 2012

El primer semestre 2012, respecte al temps la durada de la violència, es pot observar que un 45,45% dels homes amb expedients nous arriba al servei abans del tercer any, després del primer episodi, un percentatge molt semblant a l'any anterior (47,36% en el mateix període del 2011); un 21,21% es correspon a situacions de violència de durada inferior a any (un 21,05% en el mateix període del 2011), i el 24,24% es correspon a violència exercida entre 1 i 3 anys (un 26,31% en el mateix període del 2011).

Els percentatges 2011-2012 es van mantenir excepte en els casos d'homes que van exercir violència de 5 a 9 anys, i es va reduir considerablement l'atenció a homes que portaven més de 10 anys exercint violència. Cada cop, doncs, el servei té usuaris amb millor pronòstic, donat que la violència es troba en les fases inicials.

La intervenció dins dels períodes relatius a la violència exercida inferior a 3 anys de durada redueix la probabilitat d'una cronificació del fenomen de la violència. D'aquí la importància i necessitat de continuar treballant per una millor detecció i derivació per part de la xarxa pública, per això, el *Circuit Barcelona* està coordinant una comissió sobre aquesta matèria on participa el projecte del SAH *Canviem-ho*.

TEMPS DURADA VIOLÈNCIA <i>expedients nous SAH</i>	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Menys d'un any	7	4
De 1 a 3 anys	8	5
De 3 a 5 anys	5	2
De 5 a 9 anys	7	1
De 10 a 20 anys	4	4
20 o més anys	2	3
TOTAL	33	19

Situació judicial dels homes atesos al SAH

Dades de 2007 a 2011

Els nombre d'homes atesos que tenen interposada una denúncia és una dada clau a recollir. Del total d'homes atesos el 2011, pràcticament la meitat (un 45,61%) tenien una denúncia interposada en el moment d'arribar al servei. D'aquest percentatge d'homes amb denúncies prèvies un 94,2% foren denunciats per violència de gènere, i la resta per altres delictes.

D'aquests homes, el 2011, més de la tercera part (34,7%) van estar condemnats, i un 44,2% tenien ordre d'allunyament respecte a la seva parella. L'assistència al nostre servei, en tot cas, no està mai vinculada a la situació judicial, doncs, accedeixen al servei voluntàriament, i no tenen, per tant, cap benefici penitenciari.

	2011		2010		2009		2008		2007	
DENÚNCIES INTERPOSADES A HOMES ATEOS AL SAH	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%	Usuaris	%
Denunciats	52	45,61	46	36,80	43	35,54	57	40,14	40	36,70
Sense denúncia	62	54,39	47	37,60	48	39,67	56	39,44	36	33,03
NC	0	0	32	25,6	30	24,79	29	20,42	33	30,28
TOTAL	114	100	125	100	121	100	142	100	109	100

Dades del primer semestre de 2012

Dels 33 homes atesos amb expedients nou al primer semestre de l'any 2012, el 42,42% té una denúncia interposada en el moment d'arribar al servei. Un altre 42,42% no té interposada denúncia. La denúncia és, per a molts homes, el detonant que els motiva per a fer canvis en la seva forma de relacionar-se. S'ha d'aprofitar aquest moment per a vincular-los al SAH i iniciar un procés d'acompanyament al canvi.

DENÚNCIES INTERPOSADES A HOMES ATEOS AL SAH	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Denunciats	14	3
Sense denúncia	14	12
No contesta	5	4
TOTAL	33	19

Projecte de prevenció *Canviem-ho. Homes per l'equitat de gènere*

Descripció del servei i principals dades

El projecte *Canviem-ho. Homes per l'equitat de gènere* (en endavant *Canviem-ho*) va endegar el 2009 el seu desplegament dins el Servei d'atenció a homes per la promoció de relacions no violentes (SAH). Després de mesos en funcionament, el 3 de març de 2011 es va fer la presentació institucional del projecte i la posada en funcionament de web¹⁹, i durant el primer semestre de 2012 s'ha continuat amb la tasca de difusió per tal de consolidar-lo i fer-lo visible entre les xarxes de professionals i serveis de la ciutat de Barcelona, així com entre el teixit associatiu i els homes a nivell individual.

Els objectius generals del *Canviem-ho* són:

- Prevenir en la població d'homes de Barcelona les conductes i les relacions violentes cap a la parella i cap els fills i les filles.
- Qüestionar el model de la masculinitat hegemònica predominant i visibilitzar les seves conseqüències negatives per a les dones, les nenes i els nens i els propis homes.
- Co-construir i difondre models alternatius, diversos i flexibles de masculinitat que possibilitin l'equitat entre homes i dones.

Dades de 2011

Les accions de sensibilització i d'aprofundiment es van incrementar respecte l'any anterior. Cal destacar que es van continuar amb els diferents projectes i accions endegats els anys anteriors.

L'acció destacada en el 2011 fou la implementació dels grups pilots de pares a diferents Programes d'Atenció de Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR) de la ciutat, i el 2011 es van realitzar els grups de pares de preparació al naixement, que representa una iniciativa pionera a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol amb uns resultats realment esperançadors. Les temàtiques relacionades amb la paternitat responsable seran de ben segur un dels aspectes amb més demandes en pròxims anys. De fet, de les accions realitzades de sensibilització durant el 2011, gairebé la meitat estaven relacionades amb la paternitat responsable.

Així, una gran part dels objectius del projecte es van desenvolupar i van arribar a sectors on encara no s'havia intervingut (professionals dels serveis de justícia, universitaris i joves immigrants).

Cal destacar l'increment de visites a la web del projecte *Canviem-ho*.

Dades del primer semestre de 2012

S'han començat nous projectes i en d'altres s'han iniciat els contactes per començar el 2012 (projecte sobre prevenció de la violència a l'esport).

Concretament les accions de difusió del *Canviem-ho* han estat:

---

¹⁹ www.bcn.cat/canviem-ho

- Presentació del *Canviem-ho* a la comissió tècnica del *Circuit Barcelona contra la Violència vers les dones* (en endavant *Circuit Barcelona*) i a les comissions territorials de l'Eixample i de Les Corts.
- Presentació del projecte als Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD) de Ciutat Vella, Eixample, i Sarrià – Sant Gervasi²⁰, per establir vies de col·laboració i organització d'activitats conjuntes.
- Presentació del projecte a centres de serveis socials bàsics de Sant Antoni²¹.
- Participació a la Taula d'Equitat de gènere del Pla comunitari de la Barceloneta.
- Presentacions i reunions amb professionals del Grup de recerca Iphigenia de la UAB, i amb entitats com l'Associació Candela, la Fundació Vicky Bernadet i el Casal dels Infants del Raval.
- Visibilització a diferents mitjans:
  - Presència del *Canviem-ho* a Internet en diferents webs, blogs, diaris virtuals, etc.
  - Aquest primer semestre del 2012, el Projecte *Canviem-ho* es va difondre al diari "El Periódico".
  - A més, al voltant dels Grups de Pares que es van realitzar conjuntament amb els PASSIR de Barcelona, ha tingut visibilitat en La Vanguardia, El Punt, Que!, BTV i COM Ràdio.
- Actualització setmanal dels continguts de la web *Canviem-ho*, com el catàleg de formacions i notícies, juntament amb la creació d'un canal sobre masculinitats.

WEB PROJECTE CANVIEM-HO	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Visites	9.507	10.403
Pàgines visualitzades	24.159	38.089
Visites per tràfic directe	7.339	6.624
Visites internacionals	7.824	7.271
Visites nacionals	1.330	2.704
Visites Barcelona	231	338

²⁰ Demanda de xerrada sobre paternitat per novembre.

²¹ Arran de la demanda de participació al seu grup d'homes sense xarxa social, s'ha aprofitat per presentar el projecte i valorar possibles vies de col·laboració.

Accions de sensibilització, formació i aprofundiment

Les línies temàtiques i objectius desenvolupats el 2011

Promoure la implicació dels homes en la prevenció i l'eradicació de les violències masclistes

Aquesta promoció es concreta en:

- Curs per a la Comissió d'homes agressors del *Circuit de Barcelona* sobre la perspectiva de gènere amb homes, la masculinitat i violència, la intervenció amb homes agressors i la detecció i derivació de casos de 12 hores de duració. (12 persones de mitja, 4 homes).
- Grup de treball sobre detecció i prevenció de violència amb homes del *Circuit Barcelona*.
- Curs per a les i els professionals dels Pisos Tutelats Maragall sobre intervenció amb nois des de la perspectiva de gènere, posant l'èmfasi en la relació existent entre la violència i la identitat masculina de 8 hores de duració (14 persones de mitja, 4 homes).
- Tallers amb 10 nois tutelats dels Pisos Maragall sobre masculinitats i prevenció de la violència (6 hores).
- Taller al Centre Penitenciari de Joves amb 20 nois joves interns del centre amb motiu de la commemoració del 25 de novembre sobre estereotips i prevenció de la violència de gènere (de 2 hores).
- Sessió informativa sobre la Intervenció amb homes agressors al CAP Carmel.
- Xerrades per a associacions de dones, a través del Consell de Dones de Gràcia i el PIAD de Sant Martí.
- Taller al VII Fòrum contra les violències de gènere, organitzat per la Plataforma Unitària Contra les Violències de Gènere, amb nois 22 nois adolescents sobre masculinitat i prevenció de la violència de gènere: "Tots els homes son iguals? Repensant la masculinitat" (2 hores).
- Xerrada sobre la intervenció amb homes violents a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, dins del Grau de Criminologia.

Promoure la conciliació de la vida laboral i familiar i, concretament, la coresponsabilitat dels homes en les tasques domèstiques i en la cura de les persones, especialment de les persones dependents a la família

Aquesta promoció es concreta en:

- Participació en la taula rodona "Les maternitats i les paternitats a l'actualitat: si? no? Quan? Com?" organitzat pel PIAD d'Horta-Guinardó i el PIJ Punt 7 en el marc de les activitats del 8 de març (20 persones, 5 homes).
- Realització de tres grups de pares de preparació al naixement als PASSIR Dreta, Muntanya, i Esquerra. Els grups tenen una durada de 6 sessions d'1 hora i 30 minuts amb una assistència mitja de 10 homes per grup.
- Curs formatiu amb les i els professionals de les unitats de Salut sexual i reproductiva (PASSIR) de Barcelona en l'atenció als homes com a pares des d'una perspectiva de gènere.

- Programa d'acció dins el Programes de Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR): Realització d'un estudi amb 28 homes que assistien al programa amb les seves parelles. Formació iniciada amb les professionals per posar en marxa un grup pilot amb homes sobre paternitat (veure accions d'aprofundiment).
- Xerrada sobre paternitat responsable “La mama és la mama, i els papes?” en l'Espai Familiar Sant Martí (18 persones, 8 homes).
- Xerrada sobre paternitat i relacions de parella “Sóc pare o sóc parella?”, a l'Associació Lluïsos de Gràcia. (4 persones, 1 home).
- Presentació de l'experiència dels grups de pares del projecte *Canviem-ho* al Congrés Iberoamericà sobre masculinitats i equitat, l'octubre de 2011 a Barcelona.

Les línies temàtiques i objectius desenvolupats el primer semestre de 2012

S'han realitzat accions de sensibilització a partir de la participació en jornades, taules rodones, etc. Concretament:

- Taula Rodona: Dones del s. XXI i noves masculinitats”, organitzades pel Pla Comunitari de la Barceloneta.
- VII Jornades de relacions de gènere: I si parlem de masculinitats? Part II, organitzades per la Universitat Pompeu Fabra.
- Taula rodona “Pares i mares per la cura compartida”, dins de la Campanya del Dia del pare igualitari organitzada per Homes Igualitaris.
- Xerrada-taller: “Què guanyem els homes quan ens impliquem en la criança”, organitzat per Homes Igualitaris (AHIGE Catalunya).

Aprofundiment del Projecte

Aquestes accions es concreten majoritàriament en formació:

- Curs de formació al l'equip professional del Centre penitenciari de joves sobre “Intervenció amb homes i nois des d'una perspectiva de gènere”.
- Curs de formació al grup de treball del Centre Penitenciari de Joves (Departament de Justícia) sobre metodologia per intervenir amb nois joves amb perspectiva de gènere.
- Taller al Casal del Raval en l'Aula d'acolliment amb nois i noies nouvinguts/des.

A més del taller i els diferents cursos de formació, durant aquest període del 2012 s'han realitzat les següents intervencions grupals:

- Intervenció grupal amb nois del Centre Penitenciari de Joves.
- Grup de Pares Centre d'Assistència Primària (CAP) Sant Andreu i seguiment.
- Grup de Pares CAP Pare Claret.

En comparació amb el mateix període de 2011, aquest semestre s'han realitzat 20 hores de cursos de formació front les 27 del 2011, però s'han realitzat 2 intervencions grupals més (2 grup de pares i la intervenció amb joves). A més, en aquest semestre s'ha realitzat el primer seguiment grupal dels Grups de Pares de preparació al naixement al cap de 6 mesos d'haver començat la intervenció i la valoració per part dels pares ha estat molt positiva.

Paranys de l'amor, tallers de prevenció de relacions abusives per a adolescents i joves

Descripció del servei i principals dades

“Paranys de l'amor” són un taller de prevenció de relacions abusives per a adolescents i joves que promouen estratègies educatives, preventives i de sensibilització encaminades a incrementar la conscienciació entorn a la presència de la violència masclista en la quotidianitat, permeten identificar valors, actituds i comportaments que són indicadors d'abús en les relacions afectives i interpersonals entre nois i noies. La identificació de la violència és un primer element de prevenció que ajuda a evitar la instal·lació i cronificació de les relacions abusives.

Els temes que desenvolupen i tracten els tallers són els següents:

- Els estereotips i les identitats de gènere.
- L'amor. La idealització de l'amor. Indicadors de relacions abusives.
- El fenomen de la violència. Conductes agressives. Les violències vers les dones.
- Alternatives.

PRINCIPALS DADES 2011

Número de tallers: 86 (equivalents a 221 hores)

Número de centres que han fet els tallers: 29 centres

Número d'alumnes participants: 1.795 (804 noies i 991 nois)

PRINCIPALS DADES DEL PRIMER SEMESTRE DE 2012

Número de tallers: 49 (equivalents a 118 hores de tallers)

Número de centres que han fet els tallers: 16 centres

Número d'alumnes participants: 758 (442 noies i 316 nois)

Tallers realitzats

A partir del curs acadèmic 2011-12 es van deixar de fer els tallers de dues hores de durada. Des del 2012 tots els tallers *Paranys de l'amor* es desenvolupen amb un total de 4 hores²².

La previsió a final per al 2012 és fer la totalitat de tallers del projecte o, si més no, amb una mínima diferència. La previsió del número de participants per al curs acadèmic 2012-2013 és probablement s'incrementarà atès que el nombre d'alumnes per aula (ràtio) s'ha incrementat aquest curs escolar.

²² Excepte en cinc llocs en els quals hi ha hagut problemes relacionats amb diverses qüestions (anul·lació de segones sessions, manca d'alumnat, etc.).

TALLERS DE PREVENCIÓ	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011	2011	2010	2009	2008	2007
TOTAL DEMANDES	49	55	86	96	106	73	50

Respecte el número d'hores realitzades, l'any 2011 es van dur a terme 344 hores. Cal remarcar que en el 2011 es va fer un canvi de criteris en l'estructura del projecte, passant d'un ampli equip de talleristes, a consolidar-ne dos.

Això ha tingut efectes beneficiosos perquè ha permès homogeneïtzar els continguts dels tallers, aconseguir un major control i millorar el seguiment. En comptar amb només dos talleristes s'ha reduït la flexibilitat de dates i horaris que es poden oferir als centres educatius.

El primer semestre de 2012 es van realitzar 188 hores de tallers, 33 hores menys que en el mateix període del 2011 i estar vinculada a situacions específiques dels centres educatius durant el curs 2011-2012. Els centres estan sol·licitant els *Paranys de l'amor* pel primer trimestre del curs següent (2013-2014), quan acostumaven a sol·licitar-los el segon i el tercer trimestre del curs actual.

	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011	2011	2010	2009	2008	2007
TALLERS DE PREVENCIÓ <i>Nombre d'hores</i>	188	221	344	344	320	220	158

Distribució dels i les participants

Les dades mostren que durant l'any 2011 el nombre total d'alumnes participants és el mateix que el 2010.

PARTICIPANTS	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011	2011	2010	2009	2008	2007
Nois	316	497	991	852	1.015	690	594
Noies	442	466	804	943	1.102	745	512
Total	758	963	1.795	1.795	2.117	1.435	1.106

Els i les alumnes han puntuat amb 4,17 (escala de 0 a 5) els *Paranys de l'amor*

Distribució per centres i districtes

El 2011 els districtes amb més centres d'educació secundària que més tallers han fet són Sant Martí (7 centres) i Horta-Guinardó (7 centres). Com en anys anteriors, els centres que realitzen tallers solen repetir l'experiència, ateses les valoracions tan positives que es fan de les intervencions per part de l'alumnat.

En el primer semestre de 2012 el districte que ha tingut més centres participants ha estat Sants-Montjuïc amb 6 centres.

La realització dels tallers no es distribueix de manera homogènia als districtes de la ciutat. Els *Paranys de l'amor* hi són més presents en Sant Martí, Nou Barris i Horta-Guinardó, que representen el 73% dels tallers realitzats.

Per altra, aquests districtes tenen centres educatius amb una llarga tradició amb els *Paranys de l'amor* i són un producte que, quan es conegut pel centre, es repeteix any rere any. Així, dels 29 centres que van realitzar tallers el 2011, quasi la meitat d'ells (14 centres) repeteixen l'experiència.

CENTRES PARTICIPANTS <i>per districte</i>	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011	2011	2010	2009	2008	2007
Ciutat Vella	0	0	3	3	3	6	1
Eixample	0	0	1	2	1	4	4
Sants Montjuïc	6	2	3	3	3	2	1
Les Corts	0	0	0	1	1	1	1
Sarrià-Sant Gervasi	1	1	2	2	2	0	1
Gràcia	0	0	0	1	0	0	1
Horta-Guinardó	4	6	7	3	6	3	5
Nou Barris	2	3	4	5	2	1	2
Sant Andreu	1	0	2	0	3	3	1
Sant Martí	2	6	7	8	12	6	1
TOTAL²³	16	18	29	31	33	26	18

²³ Al total de l'any 2010 s'hi ha d'afegir 3 centres més.

CENTRES PARTICIPANTS <i>per districte</i>	Primer semestre 2012	Primer semestre 2011
Ciutat Vella	0	0
Eixample	0	0
Sants Montjuic	6	2
Les Corts	0	0
Sarrià-Sant Gervasi	1	1
Gràcia	0	0
Horta-Guinardó	4	6
Nou Barris	2	3
Sant Andreu	1	0
Sant Martí	2	6
TOTAL	16	18

Distribució per línies educatives

Respecte la distribució per línia educativa, en el 2011 va destacar l'increment de tallers desenvolupats en tercer d'ESO.

Les dades del primer semestre de 2012 mostren de tallers continuen realitzant-se de manera majoritària entre tercer i quart d'ESO.

S'ha de posar de relleu el grau de tallers realitzats amb estudiants de graus i de PTT/PQPI. En les valoracions de l'alumnat participant i en la dels talleristes, observem però que cal millorar la metodologia participativa utilitzada amb aquests perfils i adequar-la quan els grups no siguin mixtes, hi hagi disparitat de franges d'edat, es detectin dificultats per a debatre i escoltar-se mútuament, o quan existeixi molta resistència als temes tractats, entre d'altres.

DISTRIBUCIÓ DELS TALLERS <i>per línia educativa</i>	Primer semestre 2011	Primer semestre 2011	2011	2010	2009	2008	2007
1r ESO	0	0	0	1	0	0	0
2n ESO	0	0	0	3	0	0	0
3r ESO	16	23	31	20	45	22	10
4t ESO	13	20	36	44	50	32	24
1r Batxillerat	2	2	2	6	5	8	3
FP	0	0	11	15	0	0	0
PTT	0	0	4	4	0	0	0
Altres²⁴	18	12	2	3	2	3	13
TOTAL	49	55	86	96	106	73	50

²⁴ En aquests 18 s'hi ha sumat els tallers fets a casals i centres on s'imparteix el Programa de Qualificació Professional Inicial (PQPI).

Enfortiment dels serveis socials bàsics per a la millora de detecció i de l'atenció en situacions de violència masclista

Precedents

Els anys 2006 i 2007 amb la participació de tots els serveis municipals implicats, es va procedir a protocol·litzar la intervenció des dels serveis socials amb les dones que viuen o han viscut violència masclista i amb els seus fills i les seves filles. En resultes d'aquest treball, durant el 2007 es van editar els següents documents:

- *Protocol de la intervenció individualitzada amb dones que viuen o han viscut violència de gènere.*
- *Protocol de la intervenció grupal amb dones que pateixen o han patit violència de gènere.*
- *Pautas orientatives d'exploració i d'intervenció amb els fills i filles de les dones ateses per situacions de violència de gènere.*

En coherència amb el contingut de la protocol·lització realitzada, es va decidir que tots els centres de serveis socials implementessin a partir del novembre de 2009 els criteris tècnics definits, millorant la detecció de situacions de violència no expressada per les dones i l'atenció que correspongui a cada cas. Per poder-ho portar a terme es van posar en marxa dues mesures de suport:

- Pla de formació pels i per les professionals, pel període 2008-2010. Fins desembre de 2010 es van realitzar cinc edicions del *Curs de formació bàsica* sobre intervenció en situacions de violència masclista des del context dels serveis socials²⁵. Aquest curs es va destinar a treballadors/es socials, educadors/es socials i psicòlegs/ogues dels centres de serveis socials de la ciutat, i hi van participar 127 professionals. Per primera vegada l'any 2010 es va fer un curs d'aprofundiment sobre *Treball grupal amb dones que viuen situacions de violència* al qual van assistir 28 professionals dels centres de serveis socials.
- L'any 2011 no es va fer cap oferta formativa, però per l'any 2012 estava previst fer una nova edició (6ena) del curs de formació bàsica i una altra edició (2a) del curs d'aprofundiment sobre *Treball grupal amb dones que viuen situacions de violència masclista*. Aquests cursos s'inscriuen dins un nou Pla plurianual de Formació 2012-2015.
- Suport i assessorament tècnic en l'atenció individualitzada a les dones i als seus fills i les seves filles per part de l'Equip d'Atenció a les Dones.

Dades de 2012

Constitució de la Comissió tècnica de seguiment de la implementació dels criteris organitzatius d'atenció en situacions de violència masclista

La Comissió tècnica està integrada per representants de la Direcció del Programa de Dona, l'Institut Municipal de Serveis Socials i el Departament de Planificació i Processos de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports i té les següents funcions:

---

²⁵ Aquest curs constava de 20 hores i disposava de 25 places

- Fer el seguiment de la implementació dels criteris organitzatius d'atenció en situacions de violència masclista.
- Fer les propostes de millora que es considerin pertinents.
- Proposar i fer el seguiment del Pla plurianual de formació permanent sobre intervenció en situacions de violència masclista adreçat a professionals dels centres de serveis socials.
- Fer el seguiment de la resta de mesures de suport als centres de serveis socials: assessorament i reconeixement de l'expertesa professional en intervenció en situacions de violència masclista des del sistema de serveis socials.

Edició de dos nous cursos de formació adreçats als i a les professionals de les disciplines del treball social, l'educació social i la psicologia dels centres de serveis socials

Una nova edició del curs de formació bàsica sobre *Intervenció en situacions de violència masclista des del context dels serveis socials*²⁶. I una nova edició del curs sobre *Intervenció grupal amb dones que viuen o han viscut violència masclista*²⁷.

Definició del model d'intervenció amb la infància i l'adolescència en situacions de violència masclista des dels serveis socials públics de la ciutat de Barcelona

Dins del procés de protocol·lització iniciat l'any 2007, durant l'any 2012 s'ha donat un salt qualitatiu en definir-se el model d'atenció amb infants i adolescents en situacions de violència masclista des dels serveis socials públics de la ciutat de Barcelona. La Direcció del Programa de Dona de l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci de Serveis Socials de Barcelona van col·laborar un grup de treball i en el que hi han participat també dues expertes externes per a definir el model d'atenció a la infància a l'adolescència de la ciutat.

Tal i com s'ha explicat anteriorment, el passat mes de juny es va lliurar el document que defineix aquest model d'atenció i del qual es va fer la presentació institucional el 13 de juliol. Aquest document ha estat elaborat per un grup de treball integrat per professionals i comandaments de tots els serveis socials implicats²⁸. El document no solament descriu el model d'atenció que es vol implementar per part dels serveis socials públics d'ambdues institucions, sinó que fa aportacions innovadores i suposa un esforç reeixit per integrar mirades que, tot i la voluntat de professionals i serveis, no sempre conflueixen: la de gènere, infància en risc i violència masclista.

Es tracta d'un document ambiciós en tant que pretén ser útil, apoderar els i les professionals, i tenir impacte a nivell institucional, aportant també fa una sèrie de recomanacions per a la millora de l'atenció que dispensem als infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista, algunes de les quals interpel·len altres institucions a més de les dues que han col·laborat aquest grup de treball. El model d'atenció definit suposa un punt d'inflexió que tindrà un impacte important en la pràctica de tots els serveis socials implicats.

²⁶ Octubre 2012. Ha estat la sisena edició realitzada des de l'any 2008.

²⁷ Novembre 2012. Nivell d'aprofundiment. Segona edició realitzada des de l'any 2008.

²⁸ Centres de Serveis Socials, Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, Equip d'Atenció a les Dones, Servei d'Atenció a Nenes i Nens i la Casa d'Acolliment de llarga estada

Circuit Barcelona contra la violència vers les dones

Descripció del servei i principals dades

L'Ajuntament de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona van impulsar l'any 2001 la creació del *Circuit Barcelona contra la Violència vers les Dones* (en endavant *Circuit Barcelona*), amb la finalitat d'implementar estratègies de coordinació entre diferents àmbits i professionals (sanitari, serveis socials, policial, judicial, educatiu, etc.), com a condició bàsica per donar una atenció de qualitat a les dones que estan patint situacions de violència, contemplant també la dimensió preventiva.

El *Circuit Barcelona* és una estructura i una xarxa de recursos consolidada que promou l'acció coordinada entres els diferents agents del sector públic implicats en l'abordatge de la violència masclista.

Al *Circuit Barcelona* hi són representats l'Ajuntament de Barcelona (Direcció de Programa de Dona, Direcció de Prevenció, Institut Municipal de Serveis Socials, Direcció de Salut, Institut Municipal d'Educació de Barcelona, Guàrdia Urbana), el Consorci Sanitari de Barcelona, hospitals, centres atenció primària de salut, Servei d'Emergències Mèdiques SEM, l'Agència de Salut Pública de Barcelona, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci de Serveis Socials de Barcelona, Mossos d'Esquadra, Institut Català de les Dones, Pla Director de Salut Mental i Addiccions del Departament de Salut, Departament de Justícia, Jutjats, Fiscalia i deu persones en representació dels circuits territorials. Tots aquests agents treballen conjuntament i formen part de la Comissió Tècnica de Coordinació del Circuit, que és el veritable nucli impulsor del Circuit.

El Circuit Barcelona compta amb una Secretaria Tècnica que la constitueixen dues professionals, una tècnica representant de la Direcció de Dona de l'Ajuntament de Barcelona i una tècnica del Consorci Sanitari de Barcelona, que treballen de forma coordinada i conjunta per a la coordinació de les tasques del circuit, desenvolupant les següents funcions entre altres:

- Suport a la Direcció del Circuit Barcelona.
- Suport i coordinació de les reunions de la Comissió Tècnica, dinamització i seguiment de les activitats que se'n desprenen.
- Impuls i coordinació del funcionament del 10 Circuit territorials i suport tècnic a les/els professionals que realitzen la tasca de Referent, per a que puguin realitzar el seu rol.
- Programació i gestió de la formació (tallers, cursos i jornades) adreçada a professionals del Circuit.
- Seguiment i manteniment de la WEB del CIRCUIT BARCELONA i impuls del desenvolupament de la nova versió: www.csbcn.net/cvdbcn
- Elaboració de documents, informes i memòries.
- Promoure la divulgació del Circuit Barcelona i la cooperació amb altres institucions.

L'any 2011 es va incorporar al *Circuit Barcelona* els Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia, perquè la violència de gènere té una alta incidència en les dones preses.

El desembre de 2011 es van complir els 10 anys de la creació del *Circuit Barcelona* com a iniciativa de coordinació interinstitucional. Així, el *Circuit Barcelona* és un projecte amb llarg recorregut, onze anys d'experiència d'acció coordinada, en matèria de violència masclista.

PRINCIPALS DADES DE 2011

Comissió tècnica de coordinació: 5 reunions

Subcomissions en funcionament: 3

Circuits Territorials: 51 reunions

Accions formatives: 18

Consolidació de la tasca dels Circuits territorials i del pla de formació.

Procés d'implementació i difusió del *Protocol de valoració de risc de violència vers la dona per part de la seva parella o ex-parella* (en endavant *Protocol RVD – BCN*).

Participació i difusió de la tasca de protocol·lització de la Protecció de dades personals en els Circuits territorials, impulsat per l'ICD.

PRINCIPALS DADES DEL PRIMER SEMESTRE DE 2012

Comissió tècnica de coordinació: 2 reunions

Subcomissions en funcionament: 2

Circuits de Districte: 30 reunions

Accions formatives: 4

Participació del Circuit Barcelona en la **Comissió Nacional de Violència Masclista**, impulsada per l'ICD, i en les Comissions que d'aquesta depenen, en el Grup de Seguiment Tècnic i altres subcomissions (Mutilació Genital Femenina).

Consolidació de Circuits territorials, amb noves incorporacions: Proposta d'incorporació de professionals de l'EAD a cadascun dels Circuits territorials. També s'incorporen enguany professionals de referència que donen suport a Districtes i depenen de l'Institut de Persones amb Discapacitat (IMD).

Previst celebrar el 29 de novembre un acte de commemoració del desè aniversari del *Circuit Barcelona* on es realitzarà un reconeixement als i les professionals, un compromís interinstitucional i una conferència marc.

Comissió tècnica de coordinació

El *Circuit Barcelona* compta des de 2002 amb una comissió tècnica de coordinació que impulsa i coordina el treball de cooperació interinstitucional. La comissió tècnica està constituïda per representants i serveis dependents de diferents institucions, que garanteixen l'abordatge integral de la violència vers les dones a la ciutat de Barcelona.

Els principals objectius de treball de la **Comissió Tècnica de Coordinació** són:

- Impulsar i dinamitzar el *Circuit Barcelona*
- Establir línies estratègiques i objectius anuals.
- Analitzar les necessitats emergents i realitzar propostes de millora.
- Actualitzar la informació sobre metodologies, plans i protocols d'actuació.
- Elaborar, proposar i implementar els procediments i protocols comuns que siguin escaients.

- Promoure i coordinar fòrums de debat, grups de treball i jornades d'intercanvi, així com accions de formació per al conjunt de professionals de la xarxa.

La planificació i la convocatòria de reunions de la **Comissió Tècnica de Coordinació** es coordinen des de la secretaria tècnica del *Circuit Barcelona*, liderada conjuntament pel Consorci Sanitari de Barcelona i la Direcció de Dona de l'Ajuntament de Barcelona.

Per abordar de forma multidisciplinària temes transversals o projectes específics, la comissió tècnica promou e impulsa la creació de subcomissions sectorials.

La Comissió tècnica de coordinació han realitzat un total de 5 reunions que s'han desenvolupat amb el suport tècnic i el seguiment de la Secretaria Tècnica del Circuit.:

- Quatre reunions ordinàries amb una mitja de participació d'entre 25 i 30 persones expertes i representants d'institucions i serveis en les quals es van compartir iniciatives, i es van treballar i tractar projectes comuns (WEB 2.0, programa d'accions formatives); temes específics com el *Protocol per l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la salut* i els diferents documents operatius que ho van concretar; l'elaboració del *Protocol RVD-BCN*; la confidencialitat i la protecció de dades als circuits territorials; la violència masclista i les dones amb discapacitat; la violència masclista de les dones que estan a presó i la intervenció des del Centre Penitenciari de Dones; el balanç dels serveis de violència i la posta en marxa d'un nou dispositiu per l'acolliment d'urgències.
- una reunió extraordinària monogràfica sobre la confidencialitat i la protecció de dades, amb l'objectiu de revisar i consensuar el document *Protecció de dades personals als circuits territorials*, promogut per l'ICD.

Durant el primer semestre del 2012 es van realitzar dues reunions de treball de la comissió tècnica. Hi han participat a cada sessió entre 25 i 30 persones expertes i representants d'institucions i serveis. Enguany es van presentar i tractar els temes següents:

- Resultats de l'enquesta de victimització per violència masclista del Departament d'Interior que va tenir per objecte mesurar l'extensió de la violència masclista entre les dones residents a Barcelona.
- Guia per l'abordatge integral de la violència sexual a Barcelona. Intervenció i circuits.
- Intervenció amb homes: SAH i *Canviem-ho*.
- Procés de millora desenvolupat des del Departament d'Interior i nou model organitzatiu de Mossos d'Esquadra a la ciutat de Barcelona.
- Participació com a *Circuit Barcelona* tant a la Comissió Nacional de Violència Masclista impulsada per l'ICD com al grup de seguiment tècnic de la comissió.
- Informació sobre la *Protecció de dades personals als circuits territorials*.
- Procés d'organització de l'acte de commemoració del Xè aniversari (2001-2011) del *Circuit Barcelona*, mitjançant un comitè tècnic que ha treballat per a fer proposta de continguts i programa.
- Realització d'accions formatives per a professionals del *Circuit Barcelona*.

Des del 2011 funcionen 2 subcomissions sectorials:

- Per a l'elaboració del *Protocol RVD-BCN* per a l'avaluació del risc de violència;
- Per a la intervenció amb homes agressors

Comissió de seguiment de la proposta de *Protocol de valoració de risc de violència vers la dona per part de la seva parella o ex-parella (Protocol RVD-BCN)*

El *Protocol RVD-BCN* és una eina que ajuda als i a les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència masclista a valorar el risc que succeeixin actes violents greus per part de la seva parella o ex-parella a curt termini (6 mesos).

El Grup d'Estudis Avançats en Violència de la Universitat de Barcelona va sotmetre la proposta de *Protocol RVD-BCN* a un procés de validació científica del març de 2010 a juny de 2011 i en el qual van participar serveis de diverses institucions d'àmbits de serveis socials, salut, justícia i cossos policials. Durant el procés de validació, la Direcció del Programa de Dona de l'Ajuntament de Barcelona fou l'encarregada de coordinar tot el procés amb el vist-i-plau de la resta d'institucions implicades i es va constituir una comissió tècnica de seguiment del procés de validació i d'implementació integrada per representants de totes les institucions participants²⁹ amb capacitat per introduir mesures de regulació necessàries per tal de facilitar l'assoliment dels objectius proposats al procés de validació.

El 2011 es va acabar de tancar el procés de validació científica, i es van introduir els ajustos a la proposta del *Protocol RVD-BCN*.

Durant el primer semestre del 2012 es van realitzar dues reunions de la comissió tècnica de seguiment del procés de validació i d'implementació del *Protocol RVD-BCN*, on el Grup d'Estudis Avançats va presentar els resultats del procés de validació científica i el text definitiu del *Protocol RVD-BCN*. A continuació es va iniciar la presentació i la difusió del document a nivell tècnic i institucional i la formació prevista a professionals.

Actualment disposem del *Protocol RVD-BCN* validat i s'està treballant per fer possible la seva implementació en altres serveis i institucions que decideixin utilitzar-lo.

Comissió de treball sobre intervenció amb homes agressors

En el marc de la comissió tècnica de coordinació l'any 2010 es va constituir un grup multidisciplinari³⁰ de 18 professionals de diversos serveis, coordinats des de la Direcció de Dones i amb el suport tècnic del projecte *Canviem-ho*, per analitzar les possibilitats d'intervenció amb homes des dels diferents àmbits i serveis implicats en el *Circuit Barcelona*. L'objectiu bàsic era reflexionar sobre com intervenir des dels diferents serveis de la xarxa d'atenció que tenen contacte amb homes implicats en situacions de violència masclista i elaborar un document de recomanacions i propostes.

Durant el 2010 es van realitzar quatre reunions per elaborar un qüestionari per recollir dades sobre el perfil dels homes que havien passat pels serveis i que estaven implicats en casos de violència masclista, per valorar si els serveis comptaven amb informació d'aquestes persones i fer una primera anàlisi dels casos recollits; i per conceptualitzar criteris que els serveis han de tenir en compte a l'hora de detectar i actuar amb els homes agressors, de cara a elaborar

---

²⁹ Institucions participants en el procés de validació científica: Ajuntament de Barcelona (Serveis Socials i Guàrdia Urbana), Departament de Justícia, Mossos d'Esquadra, Salut (Consorci Sanitari de Barcelona, ASSIR i Atenció Primària) i Consorci de Serveis Socials de Barcelona.

³⁰ PIAD, Serveis Socials Bàsics, Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA), Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra, Serveis Penitenciaris i altres serveis del Departament de Justícia, Serveis d'Atenció Primària de Salut, Serveis d'atenció a les drogodependències, Serveis d'atenció a la Salut Mental d'Adults i altres serveis sanitaris, i Servei d'Atenció a Homes per a la promoció de les relacions no violentes (SAH).

protocols d'intervenció que orientin els equips professionals, especialment a partir de sessions formatives i d'intercanvi de coneixements amb les persones participants en la subcomissió.

Durant el 2011, amb la participació de 15 persones, es van realitzar sis reunions, dues de les quals van ser formatives per posar en comú la perspectiva de gènere amb homes, la masculinitat i la violència masclista, la intervenció amb homes agressors i la detecció de casos.

Les línies de treball que han guiat el treball de la comissió van ser:

- Sistematitzar i analitzar dades sobre els homes agressors, per a elaborar perfils i conèixer els processos pels quals arriben als diferents serveis, en diferents moments de l'exercici de la violència.
- Sensibilitzar i formar els/les professionals implicats/des per poder realitzar accions adreçades específicament a homes en el marc dels processos de violència masclista o en altres situacions rellevants (criança, cura de la salut física i emocional, petició d'ajuda, etc.).
- Generar consensos en relació a les actuacions tècniques i coordinar els serveis per millorar la intervenció amb els homes agressors i amb les víctimes, per tal de reduir el risc.
- Millorar la detecció i facilitar la derivació d'homes agressors a partir de l'anàlisi de casos, mitjançant protocols adients.

En el primer semestre de 2012, es van realitzar 5 reunions centrant la tasca especialment en la identificació d'indicadors i les possibilitats de detecció des dels serveis (tant de forma directa com indirecta), i es va començar a treballar, pel que fa a la detecció, en els elements claus a tenir en compte les/els professionals i a elaborar el document de recomanacions.

Els Circuits territorials de districte

Els deu circuits territorials de districte s'han consolidat com a taules de coordinació professional, espai d'intercanvi i cooperació entre els i les professionals representants dels diferents serveis implicats al territori en l'abordatge de la violència masclista. A cada districte, el *Circuit territorial* ha esdevingut un espai per l'anàlisi de casos, la formació, l'aprenentatge compartit, i l'intercanvi de bones pràctiques.

Les persones que componen el *Circuit territorial* són professionals dels serveis i dels equips del districte que estan implicats en l'abordatge de la violència vers les dones i que actuen en la prevenció i l'atenció de la violència masclista dins de la xarxa de cada territori des de cadascun dels sistemes (serveis de la Direcció del Programa de Dona, serveis socials salut, cossos de seguretat, educació...). Cada Circuit Territorial compta amb unes vint-i-cinc persones professionals referents dels diferents centres i serveis del territori³¹

Cada Circuit territorial està coordinat per dues persones, un representant de serveis de salut i un altre dels serveis municipals del districte, que fan el paper de referents, funcionen com a agents dinamitzadors de la xarxa a cada territori i desenvolupen la seva tasca amb el suport de la Secretaria tècnica, una tècnica representant de la Direcció de dona de l'Ajuntament de

---

³¹ Centres atenció primària de salut, Centres de serveis socials, Equip d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (EAIA), Punt d'Informació i Atenció a les Dones del districte (PIAD), hospitals de referència i altres centres de salut especialitzats (salut mental, drogodependències), Mossos d'Esquadra, Guàrdia Urbana de Barcelona, Serveis educatius i d'altres, d'acord amb les especificitats i característiques de cada districte.

Barcelona i una tècnica del Consorci Sanitari de Barcelona.

Les 20 persones referents dels 10 circuits territorials tenen com a funcions coordinar i planificar les reunions i les trobades, col·laborar en actualitzar la informació del serveis del territori i en fer la planificació i coordinació anual i territorial amb suport de la Secretaria tècnica del *Circuit de Barcelona*.

Dades de 2011

Durant el 2011, els circuits territorials van realitzar 51 reunions on s'ha compartit informació sobre els serveis, els programes i les activitats d'interès per a les/els professionals dels serveis implicats .

En el marc dels circuits es van realitzar cursos i activitats formatives, i sessions informatives tractant temes com el dispositiu municipal d'atenció a la violència masclista i el paper de l'EAD en el dispositiu, el Servei d'atenció a nens i nenes (SAN), el projecte municipal *Canviem-ho*, el procediment policial, el funcionament de la Fiscalia i del Servei d'Atenció a la Víctima, la divulgació de l'*Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones*, protocols de salut per a l'atenció a la violència masclista, recomanacions per a la prevenció de la violència masclista, recomanacions sobre prevenció de les relacions abusives de parella i actuacions preventives, informació sobre les iniciatives i els programes d'entitats socials en matèria de violència vers les dones (SURT, AGI, CIPAI, EXIL, ...), entre altres.

S'han realitzat 23 reunions bilaterals de la secretaria tècnica amb les persones referents territorials.

Durant l'any 2011 es van desenvolupar diferents processos de diagnòstic participatiu per a l'anàlisi de necessitats i propostes de millora (DAFO) en quatre districtes (Eixample, Sants-Montjuïc, Ciutat Vella i Nou Barris). Aquesta metodologia ha demostrat ser una bon recurs per al diagnòstic i l'establiment de prioritats de millora, i una bona eina de dinamització, participació i consens entre professionals.

Per altra, s'ha reforçat d'anàlisi de casos i de situacions reals, que ha estat una bona estratègia per analitzar de forma compartida i multidisciplinària els protocols, els procediments i la metodologia d'intervenció (canals d'accés de la demanda, coordinacions, derivacions...). Aquesta metodologia ha demostrat, a més, ser una bona eina per enriquir el treball en xarxa, afavorir l'abordatge conjunt de casos i millorar la coordinació.

Dades del primer semestre de 2012

Ha estat especialment important la incorporació, durant el primer semestre de 2012, de nous agents com a persones referents del Servei de suport als districtes, de l'Institut Municipal de persones amb Discapacitat, de professionals d'altres serveis implicats al territori (CIAJ a Ciutat Vella, professionals de la presó de dones a Sant Martí...) i de professionals de l'EAD als 10 circuits de districte.

La secretaria tècnica ha mantingut 10 reunions bilaterals de suport i seguiment a la tasca dels referents dels circuits territorials per a planificar calendaris, organitzar sessions, revisar llistats de membres que componen les comissions de districtes, treballar sobre la web... (especialment els districtes de Ciutat Vella i Horta-Guinardó on hi ha hagut canvi de referents), treballar amb la metodologia DAFO (Sarrià-Sant Gervasi, Sant Martí) o de suport específic (Nou Barris).

Es van realitzar 30 reunions de circuits territorials tractant-ne el temes següents:

- El dispositiu municipal d'atenció a la violència masclista i paper de l'EAD.
- El projecte *Canviem-ho*.
- El projecte de nova web (CEVBCN) i coneixement d'eines *online* (web *Barcelona Observatori de Tendències de Serveis de Salut – BOTSS*, on es troba tota la documentació del Circuit adreçada a professionals).
- El programa d'intervenció ABITS.
- El programa de prevenció i tractament a les seqüeles psíquiques en dones víctimes d'una agressió sexual.
- Els documents *Document Operatiu de Drogodependències* i *Document Operatiu de Violència Sexual* que es van elaborar arran del *Protocol per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la salut a Catalunya*.
- Comissió tècnica d'atenció als maltractament del Parc Salut Mar.
- *Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones*.
- Presentació de programes de serveis i entitats, com el GEDA.
- Protecció de dades personals als Circuits territorials.

Accions formatives als circuits territorials

Una línia estratègica del *Circuit Barcelona* per a reforçar el treball xarxa ha estat potenciar de forma progressiva en els darrers anys les accions formatives adreçades a professionals dels circuits territorials.

Les accions formatives dels circuits territorials sorgeixen de l'anàlisi de les necessitats i demandes formació que els/les professionals expressen en les reunions periòdiques i mitjançant qüestionaris. En el marc dels circuits territorials, els espais de formació han estat valorats pels i per les professionals dels equips com una eina bàsica per a la consolidació de la tasca d'atenció i de prevenció de la violència vers les dones, com un lloc d'encontre per a l'intercanvi de coneixements i d'eines per a l'abordatge integral de la violència masclista, i com una oportunitat per analitzar i compartir bones pràctiques.

Dades de 2011

Durant el 2011 es va continuar amb el programa d'accions formatives. Es van realitzar 18 accions formatives. Tres dels cursos van estar promoguts pel Consorci Sanitari de Barcelona i l'Institut d'Estudis de la Salut.

Accions formatives	2011	2010 ³²	2009	2008	2007
Cursos / tallers	18	19	9	7	3
Persones participants	330	535	185	130	95

En el primer semestre de 2011 es van realitzar 11 sessions.

³² L'any 2010 estan comptabilitzats els 4 tallers realitzats en el marc de les Jornades del circuit.

Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones

Descripció del servei i principals dades

En el marc del programa d'accions contra la violència vers les dones i impulsat pel Consell de Dones de Barcelona i el suport dels Consells de Dones de tots els Districtes es concep *l'Acord Ciutadà per una Barcelona Lliure de Violència vers les Dones*. L'*Acord ciutadà* és una de les línies fonamentals per a l'abordatge integral de la violència masclista a la nostra ciutat i per avançar de forma eficaç cap a la fita d'eradicar qualsevol tipus de violència vers les dones

Les línies que orienten l'*Acord ciutadà* són:

- Promoure la implicació de la ciutadania en la promoció de la resolució pacífica de conflictes com a element primordial per assolir la tolerància zero vers la violència masclista.
- Considerar que les persones i els grups són el motor de canvi i transformació social.
- Treballar per una ciutat activa, creativa i solidària a favor de les relacions equitatives entre dones i homes.

Les entitats adherides a l'*Acord ciutadà* es comprometen a fer públic i explicitar el compromís per una Barcelona lliure de violència vers les dones i a contribuir a prevenir la violència masclista, mitjançant accions d'informació i sensibilització.

L'*Acord* pot ésser signat o ratificat per qualsevol institució i associació de la ciutat de Barcelona (veïnal, cultural, sindical, educativa, esportiva, juvenil, professional, política, etc...), així com persones que es vulguin comprometre activament en la lluita contra la violència masclista.

El balanç d'aquests més de deu anys de col·laboració entre els agents socials i l'Ajuntament de Barcelona és molt positiu. Sense el compromís de la ciutadania i la complicitat del teixit associatiu de la ciutat, la lluita contra la violència masclista a la nostra societat seria una fita impossible d'aconseguir.

Són moltes les entitats, grups i institucions de Barcelona que han anat signant i renovant el seu compromís d'actuar contra la violència masclista. L'any 2011 es van adherir 23 entitats noves a l'*Acord Ciutadà* i actualment es compta amb el compromís de més de 550 entitats adherides.

En el primer semestre de 2011 es van adherir a l'*Acord ciutadà* 9 entitats. En el mateix període de 2012 van ser 12 les entitats adherides.

PRINCIPALS DADES DE 2011

Noves entitats adherides: 23 entitats

Activitats: 62

Persones participants als actes: 1.052 persones (aprox)

Col·laboració amb el Centre Penitenciari de Wad Ras

Tallers de sensibilització i prevenció en el marc del VII Fòrum contra les violències de gènere

PRINCIPALS DADES DEL PRIMER SEMESTRE DE 2012

Noves entitats adherides: 12 entitats

Activitats: 26

Catàleg d'activitats per a la sensibilització i la prevenció

La Regidoria de Dona i Drets Civils, a través del Programa de Dona, posa a l'abast de les associacions signants de l'*Acord Ciutadà* un catàleg d'activitats gratuïtes per fer possible la tasca de sensibilització i prevenció i treballar cap a l'objectiu d'eradicació de la violència vers les dones. Les activitats del catàleg poden tenir format de xerrada i taller audiovisual per donar resposta a cadascuna de les necessitats que presenta cada entitat en particular.

Quan les entitats adherides a l'*Acord ciutadà* fan una demanada del catàleg a través de correu electrònic³³ o adreça postal³⁴, reben assessorament i suport tècnic de la Direcció del Programa de Dona. Posteriorment el CIRD gestiona la sol·licitud cercant, segons la matèria, la col·laboració de persones expertes, entitats professionals o institucions especialitzades.

En el 2011, el catàleg d'activitats ha estat revisat i reestructurat en el cinc eixos següents:

- *El concepte de violència masclista i l'abordatge del fenomen.* Aquest eix desenvolupa: què s'entén per violència masclista, el marc legal, com es reconeix, quines són les seves formes (física, sexual, psicològics, econòmica, laboral), els cicles de la violència, els micromasclismes; la desigualtat de gènere i la violència vers les dones com a fenomen estructural; els mites i falses creences entorn la violència masclista; la xarxa de recursos de prevenció, atenció i recuperació; el paper de la comunitat, el teixit social i les associacions de dones.
- *Els estereotips i els rols de gènere en la socialització, l'aprenentatge de la desigualtat.* Aquest eix tracta el procés de socialització en les primeres etapes de la vida, la construcció de la desigualtat i del sexisme, repensa la masculinitat hegemònica i treballa per l'assoliment de models alternatius
- *La prevenció de la violència i de les actituds abusives en les relacions afectives i de parella.* Aquest eix contempla l'abordatge de les creences i les expectatives que sustenten la construcció de les relacions afectives entre dones i homes; l'enamorament i el mite de l'amor romàntic; la prevenció i la identificació de les relacions abusives de parella.
- *Mites i representacions culturals de la violència a través dels discursos i els mitjans de comunicació.* Aquest eix treballa la transmissió dels mites i els estereotips de gènere com a reforçadors i reproductors de les desigualtats i a través de la cultura, les formes d'expressió i els mitjans de comunicació (cinema, art, noves tecnologies, TV, premsa, publicitat, etc.).
- *Educar per la igualtat en les primeres etapes de la vida i la prevenció de la violència masclista des del context educatiu.* Aborda la socialització de gènere a la infància; el paper de les persones adultes en la socialització a la família i a l'escola; la coeducació i l'educació no sexista en els àmbits del lleure, la llar i l'aula.

³³ acordnoviolencia@bcn.cat

³⁴ Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones. Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD). C/ Camèlies, 36-38, 08024 Barcelona.

Dades de 2011

Durant l'any 2011, es va continuar la tasca de difusió de l'*Acord ciutadà* a diferents serveis municipals (PIAD, equipaments municipals, circuits territorials Barcelona contra la violència vers les dones), actes de dinamització (Premi M. Aurèlia Capmany-8 de març, Premi 25 de novembre i Dia internacional per a l'eliminació de la violència vers les dones, mostra d'entitats de la festa de la Mercè, mostra d'entitats i associacions de persones immigrades...) i Consells de Dones de Districte.

Per fer arribar les accions de sensibilització i prevenció de l'*Acord Ciutadà* als serveis del territori, aquest s'ha presentat en alguns circuits territorials.

L'any 2011 es van realitzar 62 activitats donant resposta a les demandes d'entitats adherides (AMPA, instituts, associacions i entitats cíviques, casals, etc.), el que ha suposat la participació de 1.052 persones. Aquesta dada és rellevant perquè va suposar un increment del 100% de les activitats respecte l'any anterior i un increment de l'assistència del 80%. L'any 2010, des de l'*Acord ciutadà* es van realitzar 31 activitats (amb un total de 585 persones assistents).

Pel que fa als col·lectius als que s'hi ha adreçat activitats, va destacar la població adolescent i jove en l'àmbit educatiu o del lleure. En aquesta sentit és rellevant el treball amb una Unitat d'Escolarització Compartida (UEC), amb la que es va organitzar un taller de prevenció i, posteriorment, els alumnes van participar en el programa *Re-imagina't* de l'*Observatori de les Dones als Mitjans de Comunicació* i van guanyar el primer premi.

Aquest any, a començat a emergir la demanda d'activitats de col·lectius de gent gran a través de grups de Casals de Gent Gran. S'ha de destacar, d'una part, la tasca que es va realitzar amb grups d'especial vulnerabilitat, a través de centres oberts, equips d'educació al carrer o altres, especialment en grups d'adolescents i joves en risc; i, d'una altra, la col·laboració amb el Centre Penitenciari de Wad Ras adreçat a les dones que es troben a presó.

Per altra i com cada any, l'Ajuntament de Barcelona va tornar a col·laborar amb la *Plataforma Unitària contra les violències de gènere* amb la organització de tallers de sensibilització i prevenció en el marc del VII *Fòrum contra les violències de gènere* celebrat el 18 i 19 de novembre del 2011.

Durant el 2011, les activitats més sol·licitades per les entitats han estat:

- *Estereotips de gènere en el procés de socialització (comunicació pares/mares amb fills/filles, i altres agents educatius) i la prevenció de la violència* (taller).
- *Prevenció de relacions abusives (per a nois i noies)* (taller).
- *La influència dels estereotips sexuals i la construcció dels vincles afectius en les primeres etapes de la vida* (taller).
- *Mirades que maten: la violència vers les dones en els mitjans de comunicació i Notícies a cops: anàlisi de la violència vers les dones als informatius* (sessions audiovisuals a l'entorn de la violència masclista als mitjans)

Dades del primer semestre del 2012

Durant el primer semestre del 2012, es van realitzar 26 activitats, el que suposa un decrement de la demanda en relació al mateix període de l'any anterior en que es van realitzar 37 activitats. La mitjana de participació ha estat de 20 persones.

Pel que fa a la tipologia de demanda, les activitats més sol·licitades han estat les relatives a *Prevenió de relacions abusives per a nois i noies*, adreçada a grups de població jove i sessions a l'entorn el tema de *La Violència masclista (formes i procés de recuperació)* en col·lectius de persones adultes i gent gran.

Dia Internacional per a l'eliminació de la Violència vers les Dones i Premi 25 de novembre

Amb motiu de la commemoració del *Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència vers les Dones*, l'Ajuntament de Barcelona havia convocat anualment i des de fa set anys el *Premi 25 de Novembre* que contemplava, en algunes edicions amb un premi del jurat i un altre premi del públic. La Regidora de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona exercia la presidència del jurat format per expertes en matèria de violència de gènere.

El mateix dia en el que es feia l'acte institucional de lliurament del premi i en el marc de *l'Acord ciutadà per una Barcelona Lliure de Violència vers les Dones* en reconeixia les persones, els grups de dones, les associacions i les entitats que treballen per una Barcelona lliure de violència vers les dones.

El premi tenia la finalitat de donar suport a aquelles iniciatives que duïen a terme les associacions, les entitats i els grups de la ciutat en matèria de violència de gènere. Els darrers anys es van destinat un total de 37.500 euros als *Premis 25 de novembre*. Els projectes premiats van ser els següents:

- *Edició 2007*. Premi del jurat dotat amb 6.000 euros al projecte *Ni bella Ni bèstia*, de la Fundació Tropos. Premi del públic amb 1.500 euros a l'entitat Espais per a la igualtat pel projecte *La perspectiva de gènere a l'educació secundària, una eina per a prevenir la violència vers les dones (guia de suport al professorat)*.
- *Edició 2008*. Premi del jurat dotat amb 7.500 euros al projecte *Dona Drets*, de l'entitat Casal dels Infants per l'Acció Social als Barris
- *Edició 2009*. Premi del jurat dotat amb 7.500 euros al projecte *Prevenir és protegir* de la Fundació Vicki Bernadet.
- *Edició 2010*. Premi del jurat dotat amb 7.500 euros al projecte *FEM IGUALTAT*, de l'entitat CARMEL Amunt.
- *Edició 2011*. La convocatòria, a la qual es van presentar 23 projectes, va estar oberta a totes aquelles iniciatives que tinguessin per objecte la prevenció de la violència masclista, en qualsevol de les seves formes, i contribuïssin a la promoció d'unes relacions equitatives i respectuoses entre homes i dones. El jurat el composaven quatre membres, entre les quals hi va haver una representació del Consell Municipal de les Dones de Barcelona, de professionals i de persones expertes de l'àmbit a premiar. El jurat va atorgar el premi, dotat amb 7.500 euros, al projecte *Prevenim la violència en primera persona*, presentat per Tamaia-Viure sense violència per la seva contribució a la prevenció de la violència masclista, entre la població adolescent i jove, per mitjà de la transmissió de les experiències viscudes per al grup de dones mentores, per assolir unes relacions respectuoses i equitatives entre homes i dones. Així mateix, el jurat va acordar donar una menció especial al projecte *La formació com a eina privilegiada de prevenció*, presentat per Dones Juristes. El premi es va lliurar el

25 de novembre en un acte institucional que es va celebrar al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. En aquest mateix acte, es va fer novament explícit, i es va ratificar l'*Acord ciutadà* i van donar a conèixer les noves adhesions.

L'any 2012, i en el marc de la commemoració del *Dia internacional per a l'eliminació de la violència vers les dones*, està prevista la celebració d'un acte obert a entitats i professionals que treballen per eradicar la violència de gènere.

En complir-se deu anys de la posada en marxa del *Circuit Barcelona*, l'acte visibilitzarà el compromís interinstitucional vers el circuit, es reconeixerà la tasca i el compromís dels i les professionals que el componen; per altra, es farà un reconeixement a les entitats que hi treballen en matèria de violència de gènere i es commemoraran els deu anys de l'Acord Ciutadà. L'acte inclourà una conferència marc a càrrec d'una persona experta.

Balanç 2011, objectius 2012 i nous objectius 2013

Llegenda 2012:

Verd (assolides) = 17
Groc (en procés) = 14
Gris (per iniciar) = 4

Total objectius = 35

Punts d'informació i atenció a les dones (PIAD)

2011 balanç	2012 objectius	2013 nous objectius
Consolidació del model d'articulació del servei d'acompanyament psicològic amb els Serveis Socials Bàsics.	Avaluar el dimensionament i les necessitats d'atenció que tenen els PIAD als districtes.	Nou dimensionament del servei: es farà una ampliació d'hores de tècnica de suport a la informació i atenció generals, per tal d'evitar llistes d'espera.
Millora dels sistemes d'informació i recollida d'indicadors.	Millora dels sistemes d'informació i recollida d'indicadors.	També s'ampliaran les hores d'acompanyament psicològic per poder atendre una major demanda.
	Promoure la coordinació i el treball conjunt entre les tècniques referents de Dona dels districtes i els Punts d'informació i Atenció per a les Dones.	Continuar impulsant el treball conjunt dels PIADs amb les referents de dona del districte, especialment pel que fa a les intervencions comunitàries.
	Dissenyar el nou sistema de recollida de la informació i relació amb l'entorn corporatiu Sistemes d'informació d'Acció Social (SIAS).	Un cop acabat el disseny, s'implementarà un nou aplicatiu per la gestió de la informació als PIAD, dins l'entorn corporatiu dels sistemes d'informació d'Acció social.

Equip d'Atenció a dones (EAD) i Servei d'Atenció a Nenes i Nens (SAN)

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
<p>Revisió dels criteris d'accés i del paper de l'EAD i del SAN en la intervenció amb infants i adolescents d'acord als criteris organitzatius i metodològics que es deriven del model d'atenció als infants i adolescents en situacions de violència masclista que s'està definint entre tots els serveis públics implicats de la ciutat de Barcelona en un grup de treball coordinat conjuntament entre la Direcció del Programa de Dona i el Consorci de Serveis Socials de Barcelona.</p> <p>II Fase del nou sistema d'informació.</p> <p>Finalització del treball de camp de la recerca aplicada: Procés de recuperació (data presentació resultats: juny 2012).</p>	<p>Nous concursos amb incorporació de canvis organitzatius i metodològics que es deriven del model d'atenció als infants i adolescents en situacions de violència masclista definit pel grup de treball integrat per tots els serveis públics implicats de la ciutat de Barcelona. I lliurament de les conclusions i propostes.</p> <p>Trobar un nou local de 700 metres quadrats on es pugui ubicar el nou servei integrat que es posarà en marxa al gener de 2014 i que substituirà als actual EAD i SAN per tal de garantir la plena implementació del model d'intervenció amb infants i adolescents en situacions de violència masclista definit pels serveis socials públics de la ciutat de Barcelona, i ampliar el perfil de les persones ateses per violència masclista (adolescents víctimes de violència masclista, familiars i entorn de les víctimes, entre d'altres).</p> <p>Potenciar i diversificar el treball grupal com una eina principal en la intervenció amb dones, infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista en aplicació del que estableix el model d'atenció definit pels serveis socials públics en l'àmbit de la ciutat.</p> <p>Finalitzar la última fase de disseny del nou sistema de registre i explotació de la informació vinculat a l'entorn corporatiu SIAS, per procedir a la seva implementació l'any 2013.</p> <p>Presentació i divulgació dels resultats de la</p>	<p>Continuar el procés d'implementació dels canvis organitzatius i metodològics que es deriven del model d'atenció als infants i adolescents en situacions de violència masclista definit pel grup de treball integrat per tots els serveis públics implicats de la ciutat de Barcelona i va lliurar les seves conclusions i propostes en una presentació institucional el 13 de juliol de 2012.</p> <p>Participar en el grup de treball que definirà la intervenció a fer amb els i les adolescents de 12 a 17 anys víctimes de relacions abusives de parella i altres manifestacions de violència masclista de les quals no en són víctimes les seves mares.</p> <p>Fer les obres d'adequació del nou equipament destinat al servei que integrarà els actuals EAD i SAN per tal que es pugui fer el trasllat el primer trimestre de 2014.</p> <p>Elaborar el Plec de condicions del nou servei que integrarà els actuals EAD i SAN i que implementarà el model definit d'intervenció amb la infància i l'adolescència en situacions de violència masclista, i ampliarà el perfil de persones usuàries del servei.</p> <p>Finalitzar la última fase de disseny del nou sistema de registre i explotació de la informació vinculat a l'entorn corporatiu SIAS, i procedir a la seva implementació.</p> <p>Publicar els resultats de la recerca aplicada realitzada per l'EAD en el període 2008-2012</p>

	<p>recerca aplicada de l'EAD sobre <i>El procés de recuperació de la dona que viu situacions de violència</i> masclista, iniciada fa tres anys i que té previst lliurar les seves conclusions al juny de 2012.</p> <p>Inici d'una nova recerca aplicada de l'EAD i el SAN sobre <i>L'impacte de la violència masclista en la infància i l'adolescència i en les relacions materno-filials, i processos de recuperació</i>. Aquesta nova recerca s'iniciarà a l'octubre de 2012 i està previst que la presentació dels resultats, conclusions i propostes s'efectui l'any 2016.</p>	<p>sobre <i>El procés de recuperació de la dona que viu situacions de violència</i> masclista. (En català i en castellà). Aquesta recerca ha estat dirigida per la Dra. Neus Roca, de la Facultat de Psicologia de la Universitat de Barcelona.</p> <p>Realització de la primera fase d'una nova recerca aplicada a realitzar per l'EAD i el SAN sobre <i>L'impacte de la violència masclista en la infància, adolescents i en les seves mares, en les relacions materno-filials, i processos de recuperació</i>. Aquesta recerca serà dirigida per la Universitat de Girona. La presentació dels resultats, conclusions està prevista per l'any 2016.</p> <p>Elaboració d'uns criteris orientatius per a fer l'exploració amb el pare des del futur servei integrat (EAD i SAN), tot garantint que fer aquesta exploració no serà causa d'una victimització secundària de la dona i dels infants o adolescents.</p>
--	--	--

Centre Municipal d'Acolliment d'Urgència (CMAU-VM)

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
<p>Inaugurat el 8 de març de 2011.</p> <p>Ajustar el model definit als requeriments de la realitat per tal d'optimitzar l'atenció proporcionada a les dones i infants acollits.</p>	<p>Validar el model d'intervenció i d'articulació amb l'Equip d'Atenció a les Dones (EAD) en base a l'experiència del primer any de funcionament del centre.</p> <p>Consolidar l'ampliació dels criteris d'acolliment d'urgència que es van aprovar el 27 de juny de 2011.</p> <p>Dotar al CMAU-VM d'un nou sistema d'informació vinculat a l'entorn corporatiu SIAS, i procedir a la</p>	<p>Un cop validats tant el model de funcionament del CMAU-VM, com l'ampliació dels criteris d'acolliment d'urgència i el model d'articulació amb l'EAD, procedeix fer una nova contractació per 2 anys (prorrogable per altres 2) en una nova fase de consolidació del recurs.</p> <p>Fer efectiu un nou sistema d'informació vinculat a l'entorn corporatiu SIAS, i procedir a la seva implementació.</p>

	seva implementació	Participar, juntament amb l'EAD i el SAN, en la recerca aplicada sobre <i>L'impacte de la violència masclista en la infància, adolescents i en les seves mares, en les relacions materno-filials, i processos de recuperació.</i>
--	--------------------	---

Pisos d'Acolliment

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
Inici de la prestació del servei de 2 pisos d'acollida de llarga estada, la gestió dels quals ha estat traspasada al Consorci de Serveis Socials de Barcelona (juliol de 2011)	<p>Ampliació del parc de pisos d'acollida de llarga estada amb habitatges cedits per aquest ús pel Patronat Municipal de l'Habitatge i traspasats al Consorci de Serveis Socials de Barcelona per a la seva gestió.</p> <p>Diversificar la tipologia de pisos d'acollida amb modalitats diferents pel que fa a la intensitat del seguiment professional i del grau d'autonomia de les dones.</p>	<p>Posada en marxa d'un nou pis d'acolliment de llarga estada cedit amb aquesta finalitat pel Patronat Municipal de l'Habitatge, gestionat pel al Consorci de Serveis Socials de Barcelona i finançat per l'Ajuntament de Barcelona.</p> <p>Reflexionar juntament amb el Consorci de Serveis Socials de Barcelona sobre les necessitats i perfils de les dones que necessiten d'aquest recurs per tal d'adequar, si s'escau, la tipologia del pisos als perfils actuals.</p>

Servei d'Atenció a Homes per a la promoció de relacions no violentes (SAH)

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
<p>Disseny instrument avaluació dels tractaments psicològics amb homes maltractadors.</p> <p>Consolidació Projecte <i>Canviem-ho</i>.</p> <p>Desenvolupament Consolidació nou model atenció a la infància.</p>	<p>Introduir millores a l'espai actual del SAH.</p> <p>Projecte <i>Canviem-ho</i>:</p> <p>Incorporar al projecte a la Guàrdia Urbana, els/les educadors/es de carrer i els servei de mediació i donar formació de sobre masculinitats</p>	<p>Valorar si hi ha equipaments municipals on es pugui traslladar el servei.</p> <p>Millorar la derivació dels serveis del Circuit Barcelona contra la violència vers les dones al servei.</p>

	<p>hegemòniques en la línia del projecte.</p> <p>Continuació les línies de treball encetades amb els PASSIR i serveis penitenciaris, tot i que depenguin d'altres administracions.</p> <p>Continuació de les línies de treball amb el Consorci de Serveis Socials (centres de menors).</p> <p>Estudi de les possibilitats de derivació dels Serveis Penitenciaris al SAH d'homes que han estat condemnats per poc temps i que volen, voluntàriament, fer un tractament un cop acabada la condemna.</p>	<p>Projecte <i>Canviem-ho</i>:</p> <p>Ampliar les línies encetades amb els Programes d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR), per tal de fer prevenció de conductes sexuals de risc entre els joves.</p> <p>Ampliar el treball amb el consorci de Serveis socials per tal d'intervenir amb els adolescents i joves que exerceixen violència vers les seves parelles.</p> <p>Produir i donar difusió a la guia sobre Detecció i prevenció de violència amb homes agressors, que fruit del treball de la comissió del Circuit Barcelona contra la violència vers les dones.</p>
--	--	--

Tallers de prevenció "Paranys de l'amor"

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
Consolidació al sector de associacionisme juvenil.	<p>Definició de la prevenció d'acord amb la llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista.</p> <p>Creació d'un grup de treball per al disseny d'un programa de prevenció adreçat a nenes i nens i noies i noies de 6 a 16 anys.</p> <p>Treball transversal de la prevenció i les actuacions que es derivin del Programa, amb Joventut, Immigració, Educació, Esports, Salut, Serveis Socials, Seguretat...</p>	<p>Millorar les prestacions del projecte amb la creació d'una adreça de correu electrònic mitjançant la qual les noies i els nois puguin formular els seus dubtes i plantejar qüestions relacionades amb les situacions, tant personals com socials, de violència masclista.</p> <p>Avançar en la definició i el contingut, mitjançant la tasca duta a terme pel grup de treball creat a tal efecte, del projecte de prevenció de relacions abusives de parella per a infants i adolescents per tal de possibilitar la intervenció educativa pilot a 4 o 5 centre de la ciutat.</p>

Circuit Barcelona contra la violència ver les dones

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
<p>Anàlisi de necessitats formatives i Pla de formació per a professionals dels 10 circuits territorials de Districte.</p> <p>Actualització de la informació de la web del circuit: www.csbcn.net/cvdbcn.</p> <p>Disseny i elaboració de la intranet per a professionals dels serveis implicats, i posada en marxa de la versió web 2.0.</p> <p>Organització sessió/Jornada del desè aniversari del Circuit Barcelona.</p>	<p>Elaboració el pla de treball i el calendari de la Comissió Tècnica i Circuits Territorials, donant continuïtat a les Subcomissions.</p> <p>Consolidació de l'estructura dels circuits territorials com recurs de proximitat per a l'abordatge integral de la violència masclista i reforç de les persones referents territorials.</p> <p>Donar continuïtat al pla d'accions formatives per a professionals dels Circuits territorials.</p> <p>Promoció d'un espai de trobada per a les persones referents dels circuits territorials (formació, intercanvi de bones pràctiques i eines pel treball en xarxa).</p> <p>Revisió i actualització de dades de la web, per a facilitar la implementació de la intranet per la versió web 2.0.</p> <p>Jornada institucional del desè aniversari del Circuit.</p>	<p>Elaboració de la programació i l'agenda anual, incorporant les necessitats detectades i les línies d'actuació prioritàries.</p> <p>Consolidar la tasca de les subcomissions sectorials i difondre les seves aportacions (Recomanacions per a la detecció de violència masclista en els homes) Intervenció.</p> <p>Implementació de noves subcomissions de treball (Atenció maltractament psicològic i a la salut mental).</p> <p>Garantir el funcionament dels circuits territorials ampliant la composició dels equips i potenciant el suport a les persones referents de districte.</p> <p>Constitució d'una taula o comissió de les/els professionals referents territorials, per facilitar la seva funció i unificar l'estratègia de treball en el diferents districtes.</p> <p>Implementació de la versió de la web Circuit Barcelona 2.0: intranet de recursos i arxiu de documentació en línia com eina de treball per a professionals.</p> <p>Realització d'una sessió de treball interprofesional com espai de <i>benchmarking</i> i intercanvi de bones pràctiques (projectes, guies, protocols...).</p>

Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
<p>Ampliació i diversificació de l'oferta d'activitats del catàleg actual, per adaptar-ho a noves necessitats i demandes.</p> <p>Promoció i difusió de l'acord en àmbits prioritaris (AMPA, educació en el lleure i educació no formal, associacions i grups de dones...).</p>	<p>Promoure l'Acord com instrument bàsic per a la col·laboració ciutadana en la lluita contra la violència masclista.</p> <p>Difusió de l'Acord als consells de participació, equipaments de promoció cívica (centres cívics i casals), serveis de promoció de participació i associacionisme, i altres projectes municipals (Projecte Educatiu de Ciutat –PEC-).</p> <p>Reformulació de l'oferta a través d'eixos temàtics.</p> <p>Reedició del fulletó Quan penses en la violència vers les dones encara creus que... que va promoure el PIAD de Les Corts i va editar el Districte, com a material de difusió a nivell de ciutat.</p>	<p>Promoció de l'Acord mitjançant els espais de participació i equipaments cívics i culturals municipals (Punts de Dinamització, Centres Cívics, Casals, Biblioteques...).</p> <p>Impulsar de línies de col·laboració amb els consells municipals (ex. Consell d'Immigració, Consell Assessor de la gent Gran...) i altres espais de coordinació associativa (Consell de la Joventut de Barcelona, Plataforma Unitària contra les violències de gènere, Taula d'entitats del Tercer Sector, etc...) per a la difusió de l'ACORD com a recurs de sensibilització.</p> <p>Millora de difusió i comunicació <i>online</i> mitjançant Internet, a través de la web www.bcn.cat/dona i e-mail acordnoviolencia@bcn.cat consolidant la sistematització electrònica de processos.</p> <p>Elaboració i edició de material d'informació i sensibilització adreçat a les entitats adherides.</p> <p>Promoure la xarxa de ciutadania, establint una estratègia específica per treballar amb les persones que s'adhereixen a títol individual.</p> <p>Diversificació i ampliació del Catàleg de d'activitats: segons diferents eixos, que abasti els diversos tipus de violència masclista, i que atengui les especificitats de públics i grups de població...</p> <p>Establir una oferta específica de sensibilització i formació adreçada a líders i directors d'entitats i associacions.</p>

Difusió i sensibilització

2011	2012 ESTAT	2013 PRIORITATS
Edició material comunicació del conjunt de serveis de la direcció del Programa de Dones.	Edició i reedició de materials de comunicació dels serveis del Programa de Dona. Creació d'una nova imatge gràfica per al Programa de Dona.	Adequació dels materials gràfics a la nova imatge. Creació de nous elements comunicatius per donar resposta a les demandes. Maquetar i editar el Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes (2012-2015). Difondre el Pla als diferents serveis i àmbits municipals així com a la web municipal.

Evolució del pressupostos 2009-2012

	2012	2011	2010	2009
Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)	708.796,87	679.101,94	669.734,00	677.931,67
Equip d'Atenció a les Dones (EAD)	869.291,79	999.880,00	1.010.749,84	1.057.929,59
Centre Municipal d'Acol·liment d'Urgències per Violència Masclista (CMAU-VM)	671.131,48	553.655,93	-----	-----
Casa d'Acol·liment de Barcelona	506.000,00	505.559,00	505.559,00	512.560,45
5 places de llarga estada de la Casa d'Acol·lida (1)	78.475,00	78.475,00	12.000,00	12.000,00
Pis tutelat conveniat amb entitat privada	37.461,48	37.461,48	37.461,48	37.461,48
2 pisos d'acolliment en comunitat de veïns	70.000,00	90.000,00	32.624,64	36.000,00
SAN	145.383,00	-----	-----	-----
SAH (2)	146.240,00	313.239,80	330.383,55	317.482,85
Tallers de prevenció "Paranys de l'amor"	61.257,42	52.565,82	52.340,00	60.757,80
El servei telefònic a la violència masclista en l'àmbit de la parella	3.000,00	-----	-----	-----
Circuit Barcelona contra la Violència vers les Dones	10.000,00	10.000,00	5.521,00	24.289,54
Acord Ciutadà per una Barcelona lliura de violència vers les Dones	25.000,00	25.000,00	18.579,00	41.377,29
Commemoració del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència vers les Dones (4)	18.000,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00
Subvencions convocatòria violència	86.100,00	86.100,00	49.600,00	49.600,00
Manteniment d'edificis	25.000,00	-----	-----	-----
Altres partides de violència (3)	21.353,92	6.610,03	-----	-----
TOTAL	3.482.490,48	3.445.149,00	2.732.052,51	2.834.890,67

Notes:

(1) 2009 i 2010 suport a l'entitat. A partir 2011, conveni.

(2) Llevat del 2012, la xifra correspon al conjunt del SAN i del SAH.

(3) L'import dels anys 2009 al 2011 correspon al premi.

(4) Inclou la celebració del dia 25 de novembre i de l'acte commemoratiu del dia 29 de novembre, i altres conceptes.